

***STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY
BIAŁOŚLIWIE NA LATA
2017-2025***

Białosławie 2017

Spis treści:

Wstęp.....	6
I. Podstawy formalne tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Białosłowie	8
I.1. Dokumenty europejskie.....	8
I.2. Dokumenty krajowe.....	9
I.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.....	9
I.4. Krajowe regulacje prawne	9
II. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach Gminy Białosłowie.....	11
II.1. Położenie i powierzchnia Gminy Białosłowie	11
II.2. Ludność gmin wchodzących w skład Gminy Białosłowie	11
III. Diagnoza warunków życia mieszkańców Gminy Białosłowie – środowisko, naturalne, środowisko kulturowe, sport i rekreacja, oświata, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne i gospodarka.	15
III.1. Środowisko naturalne Gminy Białosłowie	15
III.2. Historia oraz środowisko kulturowe Gminy Białosłowie.....	17
III.3. Kultura, sport, turystyka i rekreacja w Gminie Białosłowie	19
III.4. Zasoby mieszkaniowe oraz infrastruktura techniczna Gminy Białosłowie	22
III.5. Oświata w Gminie Białosłowie	24
III.6. Ochrona zdrowia w Gminie Białosłowie	25
III.7. Organizacje pozarządowe w Gminie Białosłowie.....	25
III.8. Bezpieczeństwo publiczne w Gminie Białosłowie	26
III.9. Sytuacja gospodarcza w Gminie Białosłowie	27
IV. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.....	30
IV.1. Ubóstwo.....	30
IV.2. Bezrobocie.....	31
IV.3. Niepełnosprawność.....	32
IV.4. Przemoc w rodzinie.....	34

<i>IV.5. Osoby starsze</i>	36
<i>IV.6. Uzależnienia</i>	38
<i>IV.7. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych</i>	39
<i>V. Pomoc społeczna w Gminie Białosławie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosławiu</i>	42
<i>V.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Białosławie. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej</i>	45
<i>V.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez GOPS w Białosławiu</i>	46
<i>V.3. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków oraz świadczeń pielęgnacyjnych przez GOPS w Białosławiu</i>	50
<i>V.4. Ramy finansowe działalności GOPS Białosławie</i>	55
<i>V.5. Wskaźnik deprivacji lokalnej w Gminie Białosławie</i>	55
<i>VI. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców Gminy Białosławie</i>	57
<i>Ocena warunków życia w Gminie Białosławie</i>	58
<i>Ocena warunków życia w Gminie Białosławie pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej</i>	60
<i>Problem uzależnień na terenie Gminy Białosławie</i>	66
<i>Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Białosławie</i>	67
<i>Problemy rodzin z dziećmi w Gminie Białosławie</i>	68
<i>Problemy osób niepełnosprawnych w Gminie Białosławie</i>	69
<i>Problemy osób starszych w Gminie Białosławie</i>	70
<i>Problemy dzieci i młodzieży w Gminie Białosławie</i>	71
<i>Ocena stopnia zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców Gminy Białosławie</i>	72
<i>Propozycje działań, które powinien podejmować samorząd lokalny w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych</i>	73
<i>VII. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosławie na lata 2017 – 2025</i>	76
<i>Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy Białosławie</i>	78

1. CEL STRATEGICZNY: Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w Gminie Białosłiwie.....	79
1.1. Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w Gminie Białosłiwie.....	79
1.2. Cel szczegółowy: Stworzenie systemu pomocy skoncentrowanej na osobach i rodzinach dotkniętych ubóstwem w Gminie Białosłiwie.....	79
1.3. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do wychodzenia z bezdomności i przeciwdziałania utrwalania się stanu ubóstwa Gminie Białosłiwie.....	80
2. CEL STRATEGICZNY: Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy Białosłiwie.....	81
2.1. Cel szczegółowy: Integracja, reintegracja i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, przeciwdziałanie skutkom bezrobocia.....	81
2.2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków.....	82
3. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie rodzin i dzieci w Gminie Białosłiwie.....	83
3.1. Cel szczegółowy: Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem poprzez prowadzenie działań wspierających, informacyjnych i promocyjnych.....	83
3.2. Cel szczegółowy: Stwarzanie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przezwyciężenia sytuacji kryzysowych przez rodziny oraz poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.....	84
4. CEL STRATEGICZNY: Przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w Gminie Białosłiwie.....	85
4.1. Cel szczegółowy: Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej.....	85
4.2. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.....	85
4.3. Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.....	86
5. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych w Gminie Białosłiwie.....	87
5.1. Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w Gminie Białosłiwie.....	

5.2. *Cel szczegółowy: Rozwój i budowa systemu wsparcia dla osób starszych w Gminie Białosłowie.*88

VIII. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2017-2025. **89**

VIII.1. *Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie* 101

VIII. 2. *Źródła finansowania.* 101

Spis wykresów: 102

Spis tabel:..... 103

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2017– 2025 jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Białosłiwie. Strategia wskazuje na obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Zdiagnozowanie, wskazanie i określenie najważniejszych problemów społecznych stanowiło podstawę do wskazania określonej metodologii rozwiązania zidentyfikowanych trudności i problemów społecznych, zgodnie z możliwościami jakie wynikają z zadań nałożonych na gminę. Opracowana diagnoza stanu zastanego stanowiła punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz niwelowania różnic i dysproporcji społecznych. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2017 – 2025* została opracowana, przy aktywnym wsparciu, pomocy i konsultacji pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosłiwie. Niezwykle ważne było także pozyskanie informacji od mieszkańców Gminy Białosłiwie na temat uciążliwości poszczególnych problemów społecznych, które umożliwiło trafne wskazanie realnych problemów i trudności, które występują na terenie Gminy Białosłiwie. Na podstawie zdiagnozowanych problemów społecznych przygotowano i opracowano określone kierunki działań, które służyć mają przeciwdziałaniu takim sytuacjom.

Poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że poszczególne problemy zazwyczaj nie występują pojedynczo a wystąpienie jednego problemu implikuje szereg innych. Dlatego przystępując do planowania określonych sposobów rozwiązywania problemów społecznych występujących w Gminie konieczne jest uwzględnienie wielokierunkowego i kompleksowego oddziaływania nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów a przede wszystkim na źródło ich wystąpienia, które często ma różne podłoże. W związku z powyższym najważniejszym zadaniem jest stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej, w celu integracji działań. Realizacja

powyższych celów w tym zakresie wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych a zwłaszcza:

- ✓ interwencyjnych – o cechach ratownictwa i likwidacji niedoborów, których źródłem jest niedostatek, ubóstwo, nierówności społeczne, niedostosowanie, patologie społeczne,
- ✓ asekuracyjnych – uprzedzających pojawienie się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu,
- ✓ kompensacyjnych – niwelujących luki i deficyty,
- ✓ partycypacyjnych – poszerzających uczestnictwo społeczne w życiu publicznym i zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej oraz ocenie znaczenia i roli czynników warunkujących te zjawiska. Opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika bezpośrednio z art. 19 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 930 z późn. zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białośliwie na lata 2017 - 2025 składa się z czterech zasadniczych części. Pierwsza, ukazuje specyfikę społeczności lokalnej i ma na celu prezentację podstawowych informacji o Gminie, ludności, rynku pracy, pomocy społecznej, edukacji, służby zdrowia i organów zapewniających bezpieczeństwo na terenie Gminy. W drugiej części przedstawiono diagnozę problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej. Trzecia część prezentuje wyniki badania mieszkańców Gminy Białośliwie, które ukazały opinie mieszkańców na temat warunków życia w Gminie oraz problemów społecznych występujących w Gminie Białośliwie. Część czwarta określa cele strategiczne, operacyjne i związane z nimi zadania. W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów

szczegółowych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i jej ewaluacji.

I. Podstawy formalne tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Białosłiwie .

Najważniejsze programy oraz kierunki planowanych działań zawarte w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2017 – 2025* są zgodne i skorelowane z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. W poniższej części zaprezentowano opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią podstawę i odniesienie do tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

I.1. Dokumenty europejskie.

Najważniejszym i kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest to zaprojektowany na dłuższy okres czasu program rozwoju, zastępującym przyjętą w 2000 roku Strategię Lizbońską. „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” wskazuje na duże znaczenie i konieczność współpracy państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na problemy, które związane są z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

W ramach strategii wskazane zostały trzy kluczowe priorytety:

- ✓ wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- ✓ wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- ✓ wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Podstawowymi instrumentami realizującymi cele zawarte w strategii są Krajowe Programy Reform, opracowywane przez państwa członkowskie oraz inicjatywy przewodnie, przygotowywane przez KE, a realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, regionalnym oraz lokalnym.

1.2. Dokumenty krajowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białośliwie na lata 2017 - 2025 uwzględnia zapisy poniższych dokumentów krajowych:

- ✓ Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030.
- ✓ Strategia Średniookresowa Kraju Polska 2020.
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.
- ✓ Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie Krajowy Program Reform KRR.
- ✓ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.
- ✓ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

1.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białośliwie na lata 2017 - 2025 uwzględnia zapisy poniższych dokumentów regionalnych i lokalnych:

- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.
- ✓ Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego powiatu pilskiego na lata 2015-2025.
- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie pilskim na lata 2016 - 2025.
- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025.

1.4. Krajowe regulacje prawne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2017

- 2025 uwzględnia, między innymi, powszechnie obowiązujące przepisy prawa, a w szczególności:

- ✓ przepisy o samorządzie gminnym,
- ✓ przepisy o finansach publicznych,
- ✓ przepisy o pomocy społecznej,
- ✓ przepisy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ✓ przepisy o świadczeniach rodzinnych,
- ✓ przepisy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ✓ przepisy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ✓ przepisy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ✓ przepisy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ✓ przepisy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ przepisy o przeciwdziałaniu narkomani,
- ✓ przepisy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ✓ przepisy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ✓ przepisy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ✓ przepisy o zatrudnieniu socjalnym,
- ✓ przepisy o spółdzielniach socjalnych,
- ✓ przepisy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ✓ przepisy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ✓ przepisy o postępowaniu administracyjnym,
- ✓ przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- ✓ przepisy o dodatkach mieszkaniowych,
- ✓ przepisy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ✓ przepisy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy,
- ✓ przepisy o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- ✓ przepisy o systemie oświaty,
- ✓ przepisy - Kodeks cywilny,
- ✓ przepisy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

II. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach Gminy Białośliwie.

II.1. Położenie i powierzchnia Gminy Białośliwie .

Gmina wiejska Białośliwie położona jest w północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie pilskim nad rzeką Noteć, która wyznacza jej południową granicę. Siedzibą Gminy jest wieś Białośliwie, która oddalona jest od miasta powiatowego - Piły ok. 30 km. Gminę tworzy w sumie 9 sołectw (Białośliwie, Dębówko Nowe, Dębówko Stare, Dworzakowo, Krostkowo, Niezychowo, Pobórka Mała, Pobórka Wielka, Tomaszewo) o łącznej powierzchni 75,57 km² co stanowi blisko 6% powierzchni ogólnej powiatu i klasyfikuje gminę na ósmym miejscu (na 9 gmin) w powiecie pilskim. Gmina Białośliwie sąsiaduje z czterema Gminami: Miasteczko Krajeńskie (od zachodu), Wysoka (od północy), Wyrzysk (od wschodu) oraz Szamocin w powiecie chodzieskim (od południa). W strukturze powierzchni dominują użytki rolne, które zajmują 76,2% powierzchni Gminy, podczas gdy druga kolejna grupa użytków – lasy oraz tereny zalesione i zadrzewione jedynie 15,7% (w tym lasy 12,2%). Tereny zajęte pod budownictwo oraz inne obiekty antropogeniczne (zurbanizowane) zajmują w Gminie 32 ha, tj. 0,42% całkowitej powierzchni. Porównując strukturę użytkowania ziemi warto zwrócić uwagę na niski wskaźnik lesistości Gminy w porównaniu z innymi jednostkami. Dla porównania średnia dla powiatu pilskiego wynosi 29,4%, dla województwa wielkopolskiego 26,4%, zaś dla Polski 30%. Wysoki jest z kolei udział użytków rolnych, który wynosi analogicznie dla w/w jednostek: 60,6%, 64,7% i 59,9%.

Rysunek 1. Położenie Gminy Białośliwie w obrębie powiatu pilskiego.

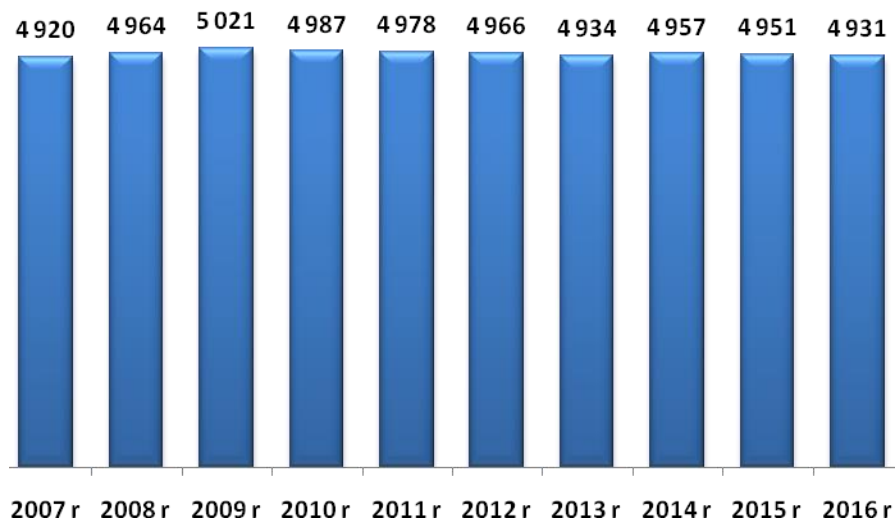
Białośliwie. Najludniejszą miejscowością jest siedziba Gminy – wieś Białośliwie, którą zamieszkuje 58,9% ogółu ludności Gminy. Z pozostałych wsi najwięcej osób zamieszkuje w Niezychowie – 12,9% oraz Pobórcze Wielkiej – 8,3%.

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Białośliwie według miejscowości. Stan na 31.12.2015 r. (opracowanie na podstawie danych UG w Białośliwiu)

Miejscowość	Liczba ludności
Białośliwie	2 922
Dębówko Nowe	204
Dębówko Stare	55
Dworzakowo	241
Krostkowo	336
Niezychowo	638
Niezychówko	41
Pobórka Mała	45
Pobórka Wielka	409
Tomaszewo	94

Według danych liczba mieszkańców Gminy Białośliwie pozostaje na zbliżonym poziomie. W ostatnich latach zauważalny jest powolny trend spadkowy w zakresie liczby ludności.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców Gminy Białośliwie w latach 2007 – 2016 r. (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Gminę Białośliwie w 2015 roku zamieszkiwało 4957 osób, co w przeliczeniu na powierzchnię (76 km²) daje wynik gęstości zaludnienia na poziomie 66 osób/km². W porównaniu z innymi jednostkami terytorialnymi Gmina Białośliwie jest słabiej zaludniona (powiat pilski - 109, województwo wielkopolskie – 116, Polska – 123 os/km²). Zestawiając jednak gminę z innymi samorządami wiejskimi, Białośliwie cechuje się korzystnym wskaźnikiem, bowiem średni poziom

gęstości zaludnienia dla ogółu gmin wiejskich w Polsce wynosi 56 os/km², zaś dla gmin wiejskich z regionu wielkopolski – 63 os/km².

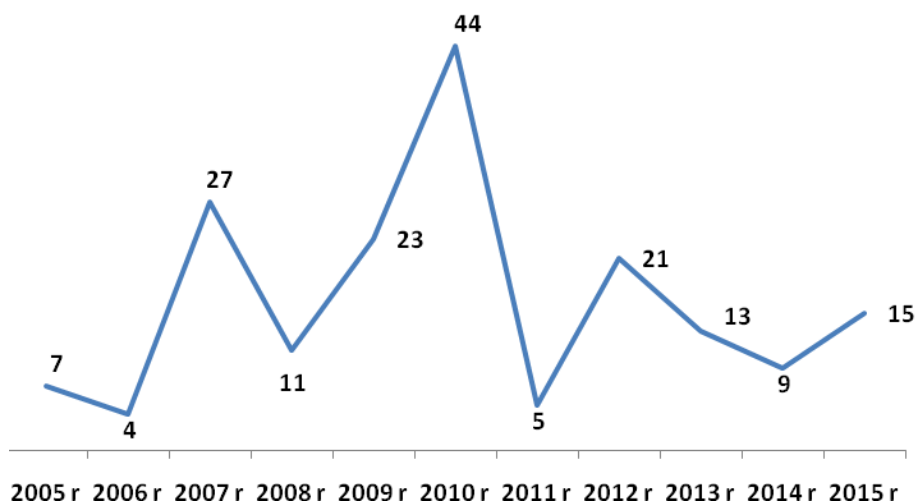
Struktura wiekowa ludności zamieszkującej gminę Białośliwie różni się nieznacznie od struktury wiekowej mieszkańców całego powiatu pilskiego. Struktura mieszkańców Gminy Białośliwie z uwzględnieniem grup funkcjonalnych wskazuje na 63,2% udział osób w wieku produkcyjnym, 21,3% udział osób w wieku przedprodukcyjnym oraz 15,5% udział osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym jest wyższy od średniej dla powiatu pilskiego, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest niższy niż w powiecie pilskim. Takie dane oznaczają, że ludność Gminy Białośliwie jest statystycznie młodsza od mieszkańców powiatu pilskiego.

Tabela 2. Ludność Gminy Białośliwie oraz powiatu pilskiego według kategorii. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	Gmina Białośliwie	powiat pilski
w wieku przedprodukcyjnym	21,3%	18,7%
w wieku produkcyjnym	63,2%	62,8%
w wieku poprodukcyjnym	15,5%	18,5%

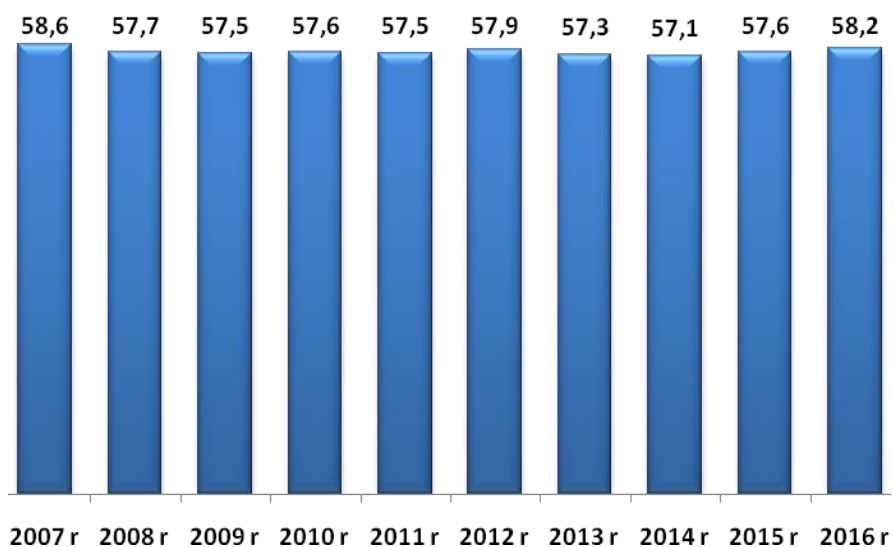
Przyrost naturalny w Gminie Białośliwie w ostatnim dziesięcioleciu jest dodatni – notuje się większą liczbę narodzin niż zgonów. Przyrost naturalny ulega wyraźnym wahaniom. W 2015 roku przyrost naturalny w Gminie Białośliwie był dodatni i wynosił (+15).

Rysunek 3. Przyrost naturalny w Gminie Białośliwie w latach 2006 – 2015. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem się społeczeństwa, przyczynią się w przyszłości do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku poprodukcyjnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych określających przyszłe tendencje demograficzne jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość tego wskaźnika stopniowo wzrasta, osiągając w 2016 roku wartość 58,2 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zwiększające się obciążenie demograficzne jest związane z malejącym odsetkiem osób młodych oraz wzrastającym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Warto jednak zauważyć, że wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Białośliwie jest niższy niż w powiecie pilińskim oraz w województwie wielkopolskim, który wynosił odpowiednio 59,2 oraz 61,3.

Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w Gminie Białośliwie w latach 2005-2015. (Opracowanie własne na podstawie danych GUS).

Saldo migracji w Gminie Białośliwie jest ujemne. W 2015 roku saldo migracji dla Gminy Białośliwie było ujemne i wyniosło (-31). W ostatnich latach notowany jest ujemny bilans migracji wewnętrznych. Więcej mieszkańców wyprowadza się niż osiedla w Gminie Białośliwie. W tym samym okresie notuje się ujemne saldo migracji zagranicznych więcej osób wyjeżdża zagranicę niż powraca do Gminy. Powstaje zatem ubytek migracyjny w Gminie, który niweluje tym samym nieznaczną nadwyżkę wynikającą z przyrostu naturalnego. Odływ ten wiąże się ściśle z czynnikami ekonomicznymi, a mianowicie

utrzymującym się wysokim bezrobociem, niskimi dochodami ludności, brakiem wyraźnych perspektyw na wzrost ekonomiczny w Gminie. W bilansie demograficznym za okres ostatniego 5-lecia obserwujemy tendencję do nieznacznego acz sukcesywnego spadku liczby ludności na poziomie kilku - kilkunastu osób rocznie. Ludność coraz chętniej skłania się ku migracji do większych miast, a głównym czynnikiem jest podłoże ekonomiczne i chęć znalezienia lepiej płatnej pracy. Drugim najczęstszym podłożem migracji jest czynnik edukacyjny, głównie poprzez podejmowanie decyzji o studiowaniu.

Tabela 3. Saldo migracji wewnętrznych w Gminie Białosłowie w latach 2010 – 2015. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	saldo migracji wewnętrznych
2010 r.	0
2011 r.	-14
2012 r.	-11
2013 r.	-15
2014 r.	-4
2015 r.	-31

Tabela 4. Saldo migracji zagranicznych w Gminie Białosłowie w latach 2010 – 2014. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	saldo migracji zagranicznych
2010 r.	0
2011 r.	0
2012 r.	-11
2013 r.	-2
2014 r.	-1

III. Diagnoza warunków życia mieszkańców Gminy Białosłowie – środowisko, naturalne, środowisko kulturowe, sport i rekreacja, oświata, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne i gospodarka.

III.1. Środowisko naturalne Gminy Białosłowie .

Gmina Białosłowie zaliczana jest do mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego (północna część), który z kolei jest częścią większej jednostki – makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego oraz mezoregionu Doliny Środkowej Noteci (część południowa), który jest częścią makroregionu Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej.

Pod względem walorów przyrodniczych obszar Gminy Białosłowie (w szczególności południowa jej część) jest obszarem o zróżnicowanych walorach środowiska przyrodniczego

i zasobnym w formy ochrony przyrody wraz z występującą tu bogatą szatą roślinną oraz fauną. Walory środowiska naturalnego stanowią unikalną wizytówkę tego miejsca z punktu widzenia możliwości form uprawiania aktywnej turystyki.

Najniższy punkt w Gminie Białośliwie (47,9 m n.p.m.) położony jest na brzegu rzeki Noteci na południe od wsi Dworzakowo, co oznacza że deniwelacja terenu wynosi 144,1 m.

Przez teren Gminy przepływa rzeka Noteć, stanowiąca śródlądową drogę wodną łączącą Wisłę z Odrą. W południowej części Gminy Białośliwie rozciąga się Obszar Chronionego Krajobrazu – Dolina Noteci. Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar ten pokrywa ok. 46,5% ogólnej powierzchni Gminy.

Na obszarze Gminy znajduje się ponadto 5 pomników przyrody, co stanowi ok. 4% ogółu pomników w powiecie pilińskim, które wpisane są do Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

W przestrzeni Gminy Białośliwie występują cztery obszary włączone do sieci Natura 2000. Trzy z nich dotyczą dyrektywy siedliskowej (Dolina Noteci, Struga Białośliwka oraz Dębowa Góra), zaś jeden dyrektywy ptasiej (Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego). Powyższe obszary wartość środowiskową zawdzięczają swoistej różnorodności krajobrazu oraz bytującej florze i faunie. Obszary te zlokalizowane są głównie w południowej części Gminy, a także przy wschodniej i zachodniej granicy Gminy. Największym pod względem powierzchni obszarem sieci Natura 2000 jest **Dolina Noteci** i zajmuje powierzchnię ponad 50 tys. ha. W obrębie ostoi największy udział powierzchniowy zajmują siedliska łąkowe i zaroślowe (około 80% wszystkich siedlisk w obszarze). Są to trwałe użytki zielone, głównie łąki kośne, torfowiska niskie z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Drugim pod względem wielkości obszarem sieci Natura 2000 jest **Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego**, o powierzchni blisko 33 tys. ha. Kolejnym co do wielkości obszarem sieci Natura 2000 jest **Dębowa Góra**. Zajmuje on obszar o powierzchni blisko 590 ha i obejmuje wzniesienia morenowe, zbiorniki wodne i torfowisko przejściowe na północnym skraju doliny Noteci, pokryte lasami grądowymi i dąbrowami

o doskonałym stanie zachowania. Ostatnim obszarem sieci Natura 2000, a jednocześnie jedynym w całości położonym na terenie Gminy Białosławie jest **Struga Białosławka**. Obszar ten zajmuje powierzchnię ponad 250 ha i obejmuje swym zasięgiem dolinę rzeki Białosławka (prawy dopływ Noteci).

III.2. Historia oraz środowisko kulturowe Gminy Białosławie.

Pierwsza wzmianka o istnieniu Białosławia pochodzi z 1216. Było wówczas własnością możnego rodu Pałuków. W okresie zaboru pruskiego w XIX w. nastąpił bardzo znaczny rozwój demograficzny i gospodarczy osady. W 1851 uruchomiono linię kolejową Krzyż - Piła - Bydgoszcz. Rozbudowano port rzeczny na Noteci. Wskutek pruskiej kolonizacji w okresie tym ludność niemiecka stanowiła ponad połowę mieszkańców. Niemcy wzniesli w Białosławiu dwie świątynie. Pierwsza z nich przeznaczona dla wiernych kościoła luterańskiego była małą szachulcową budowlą otoczoną cmentarzem z dominującym pomnikiem Marcina Lutra. Drugą, większą w stylu neogotyckim przeznaczoną dla wiernych kościoła ewangelicko-unijnego zaczęto wznosić w 1857. Oba te kościoły nie zachowały się do dnia dzisiejszego. W 1921, czyli już w wolnej Polsce Białosławie zamieszkiwało 2016 mieszkańców z czego 1302 katolików. W 1923 Prymas Polski kard. Edmund Dalbor utworzył parafię rzymskokatolicką w Białosławiu. Projekt nowego kościoła poświęconego w listopadzie 1929 wykonał architekt Kazimierz Ulatowski. Tereny położone wokół Białosławia także cechują się długą historią, co pozostaje nie bez znaczenia na istniejące tu walory kulturowe.

Na obszarze Gminy Białosławie zlokalizowanych jest sporo obiektów, które posiadają wartość kulturowo-historyczną i które objęte są ochroną konserwatorską. Ponadto 7 z nich wpisanych do rejestru zabytków, w tym cenny Zespół Wyrzyskiej Kolei Powiatowej, która z uwagi na wartości związane z historią Białosławia i rejonu oraz rozwiązania inżyniersko-techniczne (rozstaw torów 600 mm), jak i stosunkowo dobry stan zachowania jest dużą atrakcją turysty

Oprócz samych obiektów niemniej cenne są dobrze zachowane historyczne układy urbanistyczne wsi z terenu Gminy. Szczególnie cenny i dobrze zachowany jest układ wsi Białosławie wraz z historyczną zabudową oraz zielenią (park, cmentarze). Tym niemniej można wskazać kilka dalszych wsi, w których należy dążyć do zachowania historycznych

układów urbanistycznych, m.in.: Dębówka Nowego, Dworzakowa, Krostkowa, Pobórki Wielkiej i Małej oraz Niezychowa.

Dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa na terenie Gminy Białosłowie wymieniają następujące obiekty kulturowe o cennych walorach historyczno-turystycznych:

Białosłowie

- ✓ cmentarz,
- ✓ park dworski, poł. XVIII, XIX,
- ✓ zespół stacji kolejowych, ul. Dworcowa,
- ✓ stacja kolei szerokotorowej na linii Berlin – Królewiec
- ✓ dworzec, 1851
- ✓ poczta, 1861
- ✓ magazyn spedycyjny, 1880
- ✓ 2 nastawnie, 1910
- ✓ stacja Wyrzyskiej Kolei Dojazdowej, wąskotorowej:
- ✓ dworzec, ob. dom mieszk., 1895
- ✓ parowozownia, 1921-23
- ✓ hala napraw wagonów, po 1923
- ✓ stolarnia, ob. świetlica, po 1923
- ✓ budynek warsztatowo-garażowy, po 1923
- ✓ kuźnia, po 1923
- ✓ budynek zaplecza technicznego, 1921-23

Krostkowo

- ✓ kościół par. pw. św. Mikołaja Biskupa, 1865
- ✓ plebania, 1892,
- ✓ cmentarz katolicki,

Niezychowo

- ✓ park dworski, 2 poł. XIX
- ✓ zespół pałacowo – parkowo – folwarczny, 1884,

Dębówko Nowe

- ✓ zespół dworsko – parkowo – folwarczny 1850
- ✓ cmentarz ewangelicko-augsburski, nieczynny, 4 ćw. XIX,

Dębówko Stare

- ✓ szkoła nr 11, mur, pocz. XX,

Dworzakowo

- ✓ szkoła ob. świetlica wiejska, dom nr 35, mur, 1903,
- ✓ kapliczka, mur, XIX/XX,
- ✓ cmentarz ewangelicko-augsburski, nieczynny, k. XIX,

Janczyn

- ✓ dom nr 3 mur, 1899,

Niezychówko

- ✓ szkoła, 1900-1910,
- ✓ cmentarz ewangelicki, nieczynny 2 poł. XIX,

Pobórka Mała

- ✓ cmentarz ewangelicko-augsburski, nieczynny, k. XIX,

Pobórka Wielka

- ✓ szkoła 1912,
- ✓ cmentarz ewangelicko-augsburski, nieczynny, 4 ćw. XIX,

Tomaszewo

- ✓ kapliczka z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej, mur., 1912.

Ponadto wykaz gminnej ewidencji zabytków obejmuje 35 zespołów stanowisk archeologicznych i 50 stanowisk poza zespołami.

III.3. Kultura, sport, turystyka i rekreacja w Gminie Białosłowie .

Sieć placówek kulturalnych w Gminie jest średnio rozwinięta. Podstawową instytucją zajmującą się działalnością kulturalną jest Gminny Ośrodek Kultury w Białośliwiu wraz z biblioteką. Zajmuje się on organizacją najważniejszych wydarzeń kulturalnych w Gminie, udziela również wsparcia innym instytucjom i organizacjom przy organizacji szeregu imprez. W Gminie zlokalizowane są trzy biblioteki, w tym dwie w szkołach (gimnazjum oraz szkoła podstawowa w Białośliwiu + szkoła filialna w Dębówku Nowym). Placówką ogólnodostępną dla mieszkańców jest jednakże tylko biblioteka gminna, pozostałe świadczą usługi jedynie na rzecz uczniów i nauczycieli. Inne obiekty kultury zlokalizowane na terenie Gminy to Regionalne Centrum Sadownictwa w Pobórcie Wielkiej oraz świetlice wiejskie w Dębówku Nowym, Krostkowie, Niezychowie i Dworzakowie. Stan techniczny świetlic w większości pozostaje na dobrym bądź zadowalającym poziomie. Sale w świetlicach są zróżnicowane pod względem wielkości. Największą świetlicą wiejską Gminy jest ta ulokowana w Dębówku Nowym, najmniejszą świetlica w Niezychowie. Gmina Białośliwie może pochwalić się dużą ilością organizowanych wydarzeń i imprez o charakterze kulturalnym. Średnio w roku odbywa tu się ok. 30-40 imprez, co jak na stosunkowo niewielką społeczność jest wynikiem bardzo dobrym. Na uwagę zasługuje również duża liczba osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych. Większość imprez ma charakter lokalny, to w Gminie odbywają się również wydarzenia rangi wojewódzkiej, czy nawet krajowej.

Na terenie Gminy Białośliwie działa też kilka zespołów artystycznych oraz indywidualnych artystów, wśród których można wymienić:

- ✓ w zakresie śpiewu: chór "Złota Jesień",
- ✓ w zakresie gry i śpiewu: Zespół wokalny-instrumentowy "TRIO", soliści działający przy GOK,
- ✓ w zakresie tańca: Zespół taneczny "FRUGO", Zespół taneczny "TĘCZA", Zespół taneczny "PRĆBY".

W zakresie usług sakralnych obszar Gminy należy do dekanatu Wyrzysk, zaś obsługę ludności zapewniają następujące parafie

- ✓ Białośliwie – Kościół p.w. Najśw. Serca Pana Jezusa, do rejonu obsługi należą: Białośliwie i Dworzakowo;
- ✓ Pobórka Wielka - kaplica pw. Niepokalanej Najświętszej Maryi Panny, do rejonu obsługi należą: Pobórka Wielka i Pobórka Mała (należy do parafii Białośliwie);

- ✓ Krostkowo – Kościół p.w. św. Mikołaja Bpa i błogosławionego Michała Kozala, do rejonu obsługi należą: Krostkowo, Dębówko Nowe, Dębówko Stare;
- ✓ Kosztowo – Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny w Nieżychowie, do rejonu obsługi należą: Nieżychowo, Tomaszewo

Białosłiwie, jak na stosunkowo niewielką jednostkę posiada dobrze rozwiniętą sieć infrastruktury sportowej. Funkcjonuje tu kilka boisk i obiektów sportowych. Działają też kluby sportowe,

Baza i zaplecze infrastruktury sportowej na terenie Gminy Białosłiwie jest adekwatne do potrzeb i dostosowana do sieci osadniczej Gminy. Ponadto jest ona sukcesywnie rozbudowywana. Obecnie istnieje pięć boisk sportowych, w tym dwa kompleksy typu „Orlik”:

- ✓ Boisko sportowe GLKS Stella Białosłiwie.
- ✓ Boisko sportowe KS Błyskawica Nieżychowo
- ✓ Kompleks boisk „ORLIK” Białosłiwie
- ✓ Kompleks boisk „ORLIK” Nieżychowo
- ✓ Boisko Sportowe w Dębówku Nowym.

Ponadto istnieją dwie hale sportowe: przy Szkole Podstawowej im. Wiktora Kaji w Białosłiwie oraz przy CKUZ w Wyrzysku - obiekt w Nieżychowie. Na terenie Gminy brak jest natomiast basenów, zarówno krytych, jak i odkrytych.

W Białosłiwie organizowanych jest sporo różnego typu imprez sportowych, o zasięgu zarówno lokalnym, jak i regionalnym a nawet ogólnopolskim.

Gmina Białosłiwie posiada liczne walory krajoznawczo-turystyczne, które są podstawą rozwijania działalności turystycznej. Gmina z racji posiadanych walorów, głównie środowiskowych ale uzupełnionych atrakcjami kulturowo-historycznymi (kolejka wąskotorowa, spichlerze) posiada pewną przestrzeń możliwą do zagospodarowania na cele turystyczne.

Przez gminę przebiega Międzynarodowa Trasa Rowerowa Euro - Route R-1. Rozpoczyna się ona nad Kanałem La Manche we Francji i prowadzi przez Niderlandy, Niemcy, Polskę, Obwód Kaliningradzki, Litwę, Łotwę i Estonię do Sankt Petersburga w Rosji.

III.4. Zasoby mieszkaniowe oraz infrastruktura techniczna Gminy Białośliwie .

➤ Zasoby mieszkaniowe

Warto zwrócić uwagę, że w ostatnich latach notuje się systematyczny i dynamiczny wzrost liczby mieszkań na terenie Gminy Białośliwie, co związane jest z rozwojem budownictwa mieszkaniowego powstaniem nowych mieszkań oraz domów. Zasoby mieszkaniowe Gminy Białośliwie wynoszą według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2015 roku 1 385 mieszkań. Łączna powierzchnia mieszkań w mieście Białośliwie wynosi 123 762 m². Przeciętna wielkość mieszkania w Gminie Białośliwie wynosi 89 m². Gmina Białośliwie w swoich zasobach posiadała na dzień 31.12.2016 roku 20 mieszkań komunalnych, w tym 2 mieszkania socjale (lokale).

➤ System komunikacji w Gminie Białośliwie

Białośliwie jako gminny węzeł drogowy i łączy ze sobą nadnoteckie Gminy położone na wschód od Piły: Kaczory - Miasteczko Krajeńskie - Białośliwie - Wyrzysk. Droga powiatowa łączy Białośliwie z Niezychowem, w którym ma miejsce kolejne przewiązanie z drogą krajową nr 10. Ubogą sieć dróg powiatowych uzupełniają krótkie odcinki o powiązaniach: Białośliwie - Dworzakowo i Dębówko Nowe - Dębówko Stare.

Przez teren Gminy Białośliwie przebiegają dwie drogi o znaczeniu strategicznym: droga krajowa nr 10, zaliczana do klasy dróg GP, relacji Szczecin - Piła - Warszawa oraz droga wojewódzka nr 190, zaliczana do dróg klasy G, relacji Margonin - Szamocin - Wysoka - Krajenka. Droga nr 10 przebiega przez północne obszary Gminy, po obrzeżach Pobórki Wielkiej i Niezychowa. Ponadto sieć drogową Gminy Białośliwie składa się z 4 dróg powiatowych. Uzupełnieniem są drogi gminne, które stanowią prawie 40% całkowitej długości dróg. Wskaźnik zagęszczenia gminnej sieci drogowej wynosi 85 km na 100 km² powierzchni i należy do grupy wysokiej.

Mieszkańcy mają możliwość podróżowania komunikacją autobusową. Obsługa ruchu pasażerskiego odbywa się na trasie Piła - Śmiłowo - Miasteczko Krajeńskie - Białośliwie - Wyrzysk lub Szamocin oraz Piła - Pobórka Wielka - Niezychowo - Wyrzysk. Przewoźnikiem

jest Przedsiębiorstwo PKS w Pile. Funkcję transportu zbiorowego uzupełnia prywatny przewoźnik.

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa nr 18 I klasy, relacji Piła - Bydgoszcz. Stacje kolejowe znajdują się w Białośliwiu i Krostkowie. Zachowana jest również linia i tabor wąskotorowej kolejki Białośliwie - Niezychowo – Łobżenica, będąca częścią Wyrzyckiej Kolei Powiatowej.

➤ **Zaopatrzenie w wodę, gaz, energię elektryczną, ciepło i usługi komunalne.**

Sieć wodociągowa obejmuje cały obszar Białośliwia, jednak urządzenia funkcjonujące w sieci, jak i sama sieć wodociągowa wymagają modernizacji. Sieć wodociągowa jest sukcesywnie budowana od roku 1969, zaś jednostką zarządzającą siecią jest Gmina Białośliwie. Sumaryczna długość sieci wodociągowej w Gminie wynosi blisko 61 km.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 38,10 km, zaś deszczowej 4,24 km. Jednostką zarządzającą siecią kanalizacyjną jest Gmina Białośliwie. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny rozwój sieci kanalizacyjnej, bowiem jeszcze w 2006 jej długość wynosiła 18 km, zatem zwiększyła się ponad 2-krotnie. Jej stan techniczny jest zatem bardzo dobry, jako że jest to sieć nowa.

W Gminie znajduje się oczyszczalnia ścieków, która jest zlokalizowana we wsi Białośliwie. Została ona zbudowana w 1994 r., co wiązało się z początkiem rozwoju sieci kanalizacyjnej w Gminie.

Gmina Białośliwie w 2012 r. przystąpiła do Związku Międzygminnego "Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi" z siedzibą w Pile, który przejął większość obowiązków dotyczących gospodarki odpadami. Odpady trafiają na wysypisko do Kłody koło Piły.

Zaopatrzeniem w prąd na terenie Gminy Białośliwie odpowiada Enea Operator sp. z o.o. – Oddział Dystrybucji Poznań, Rejon Dystrybucji Chodzież. System elektroenergetyczny jest

dobrze rozbudowany. W chwili obecnej potrzeby na energię elektryczną są zbilansowane i zabezpieczają potrzeby mieszkańców.

Poziom zużycia gazu nie idzie w parze z rozwojem infrastruktury. Analizując powyższe dane można stwierdzić, iż mimo zwiększenia w przeciągu 10 lat długości sieci gazowej, popyt na gaz nie wzrastał. Ciekawym zjawiskiem jest stałe malejące zużycie gazu. Zaopatrzenie w ogrzewanie odbywa się głównie z indywidualnych źródeł ciepła. Zabudowa mieszkaniowa jest dogrzewana z kotłowni węglowych i gazowych. Zasilanie budynków instytucji użyteczności publicznej oraz gospodarstw indywidualnych następuje z lokalnych źródeł ciepła, w tym gazem ogrzewane są: Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, budynek remizy OSP i świetlicy wiejskiej w Białosłowie, samorządowe przedszkole i szkoły w Białosłowie, budynki Regionalnego Centrum Sadownictwa i szkolnego punktu filialnego w Pobórcie Wielkiej.

III.5. Oświata w Gminie Białosłowie .

Przedszkola

Na terenie Gminy Białosłowie działa 1 przedszkole w Białosłowie z oddziałami w Pobórcie Wielkiej, Niezychowie i Dębówku Nowym.

Szkoły podstawowe

Na terenie Gminy Białosłowie znajduje się jedna szkoła podstawowa w Białosłowie oraz filia szkoły podstawowej w Białosłowie, zlokalizowana w Dębówku Nowym. Do filii w Dębówku Nowym uczęszczają dzieci z klas I-III mieszkające na terenie sołectw: Dębówko Nowe, Dębówko Stare i Krostkowo. Szkoła w Białosłowie obsługuje dzieci klas I-VI z sołectw Białosłowie i Dworzakowo, Pobórka Wielka, Pobórka Mała, Tomaszewo i Niezychowo.

Gimnazjum

W Gminie Białosłowie znajduje się gimnazjum połączone ze szkołą podstawową.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat obserwuje się spadek liczby uczniów szkół gimnazjalnych. Szkoły posiadają wystarczającą liczbę sal lekcyjnych, żeby prowadzić zajęcia w trybie jednozmianowym. Niemal wszystkie gminne szkoły podstawowe i gimnazjalne posiadają

świetlice, sale gimnastyczne (nie wszystkie pełnowymiarowe), boiska trawiaste, boiska wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową, place zabaw. Gmina finansuje zajęcia pozalekcyjne (głównie sportowe, artystyczne i przedmiotowe)

III.6. Ochrona zdrowia w Gminie Białosłiwie.

Na terenie Gminy Białosłiwie funkcjonuje jedna niepubliczna przychodnia lekarska – „Mutmed”, która oprócz Gminy Białosłiwie posiada jeszcze placówki w pobliskich Gminach Wysokiej i Wyrzysku, gdzie istnieje również laboratorium analityczne, w którym wykonywane są badania diagnostyczne. Przychodnia przyjmuje pacjentów w godzinach 8 - 18. Sieć medyczną uzupełnia indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska, tj. gabinety: stomatologiczny, ginekologiczny, pielęgniarek środowiskowych. Usługi pielęgniarskie i położnicze świadczą cztery pielęgniarki środowiskowo-rodzinne. W Gminie istnieje też apteka (św. Łukasza w Białosłiwie, ul. Księdza Kordeckiego). Szpitale obsługujące ludność Gminy znajdują się w Wyrzysku oraz w Pile (Specjalistyczny Szpital im. Stanisława Staszica).

III.7. Organizacje pozarządowe w Gminie Białosłiwie.

Na terenie Gminy Białosłiwie działa kilkanaście stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe, obok sektora publicznego i prywatnego są trzecim sektorem działającym na rzecz dobra publicznego. Stanowią one bazę dla rozwoju lokalnych społeczności, zrzeszają bowiem najaktywniejszych i najbardziej wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska. Podejmują cenne działania dla dobra mieszkańców oraz integrują i aktywizują społeczność lokalną. Z tego względu stanowią znakomite uzupełnienie działań podejmowanych przez lokalne samorządy. Współpraca jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi stwarza szansę na lepsze zorganizowanie wspólnego celu, jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy. Wciąż jednak brakuje środków na rozwijanie ich działalności. Mieszkańcy Gminy wykazują znaczną aktywność społeczną, o czym świadczy fakt, iż do różnego typu stowarzyszeń należy ok. 1000 członków, co przy niespełna 5 tys. mieszkańców oznacza, iż ok. 25% mieszkańców jest aktywnych społecznie. Wskaźnik taki świadczy o dużym zaangażowaniu mieszkańców w życiu Gminy na różnych płaszczyznach działalności. W Gminie funkcjonuje ponad 30 stowarzyszeń, które charakteryzują się szerokim profilem działalności. Najczęściej przedmiotem ich działań

są kwestie szeroko rozumianego rolnictwa, bezpieczeństwa (straże pożarne), sportu, ekologii, aktywizacji społecznej, czy pomocy potrzebującym (w tym osobom starszym).

Na terenie Gminy Białośliwie działają następujące organizacje pozarządowe:

- Kółko Rolnicze w Tomaszewie.
- Kółko Rolnicze w Pobórcie Wielkiej.
- Regionalny Związek Pszczelarzy Wielkopolski Północnej w Chodzieży Koło w Białośliwiu.
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dworzakowie.
- Koło Łowieckie nr 16 „Bażant” Białośliwie.
- Chór "Złota Jesień" (działający przy Gminnym Ośrodku Kultury w Białośliwiu).
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe nr 1 w Białośliwiu.
- Towarzystwo Wyrzyska Kolejka Powiatowa.
- Koło Gospodyń Wiejskich Niezychowo.
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich Krostkowo.
- Koło Gospodyń Wiejskich Tomaszewo.
- Polski Związek Wędkarski Okręg Nadnotecki Koło Białośliwie.
- Krostkowskie Stowarzyszenie Trzeźwości "Michał".
- Klub Sportowy "Błyskawica" Niezychowo.

III.8. Bezpieczeństwo publiczne w Gminie Białośliwie .

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy czuwają policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Pile. Podstawowym organem dbającym w Białośliwiu o bezpieczeństwo jest posterunek policji ul. Lipowa 6, który zatrudnia 7 policjantów. W posterunku policji można uzyskać wszelką niezbędną pomoc oraz informacje.). Posterunek posiada do dyspozycji dwa auta. W ostatnich latach obserwowany jest pozytywny trend malejącej liczby przestępstw (ze 130 w 2013 r. do 71 w 2015 r.). Ponadto rośnie wskaźnik wykrywalności (z 55% do 85%). Najczęściej popełniane przestępstwa związane są z uszkodzeniami ciała (art. 157 kk), uszkodzeniami mienia (art. 288 kk) oraz kierowaniem pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości (art. 178a § 1).

Tabela 5. Przestępczość, wskaźnik dynamiki, wykrywalność przestępstw na terenie Gminy Białośliwie

Rok	Ilość przestępstw ogółem	Przestępstwa wśród nieletnich	Wskaźnik dynamiki przestępstw	Wykrywalność przestępstw (w %)
2013	130	12	97,62%	55,56
2014	96	4	73,85%	79,8
2015	71	10	75,00%	84,72

Zabezpieczenie przeciwpożarowe pozostaje w gestii Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pile, wspomaganej przez sześć funkcjonujących jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy w: Białośliwiu, Krostkowie, Dębówku Nowym, Pobórcie Wielkiej, Dworzakowie i Niezychowie. Łączna liczba strażaków we wszystkich jednostkach wynosi blisko 180.

III.9. Sytuacja gospodarcza w Gminie Białośliwie .

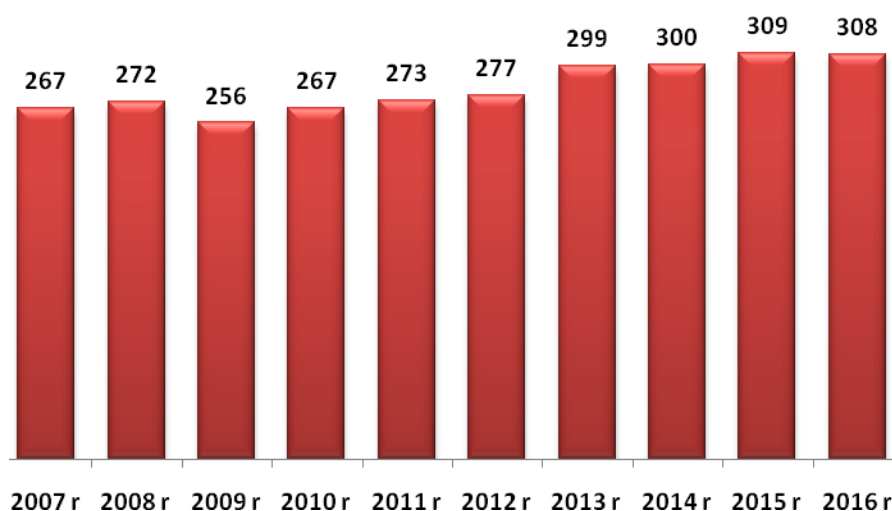
Gmina Białośliwie jest gminą typowo rolniczą. Warto jednak zauważyć, że w Gminie funkcjonują także podmioty gospodarcze świadczące inny zakres usług. Do największych pracodawców na terenie Gminy zaliczają się firmy świadczące usługi przede wszystkim w zakresie robót budowlanych, transportem drogowym, a zwłaszcza z szeroko rozumianym sektorem rolnym, w tym produkcją rolną (produkcja roślinna, sadownicza, mięsna) oraz produkcją na rzecz rolnictwa (pasze). Poniżej przedstawiono listę największych pracodawców w Gminie Białośliwie. Oprócz wymienionych do największych pracodawców w Gminie zalicza się również Urząd Gminy w Białośliwiu. W Gminie brak jest instytucji reprezentujących przedsiębiorców (stowarzyszenia, cechy, zrzeszenia).

- ✓ Usługi Ogólnobudowlane MAJER Anna Majer,
- ✓ Zakład Usługowo- Produkcyjno-Handlowy „BU-DRO-MEL” Tomasz Pęski, Pobórka Mała,
- ✓ P.U.H. Gólcz & Synowie, Mieczysław Gólcz,
- ✓ Białośliwska - Grupa Producentów Owoców „Sady Krajny”,
- ✓ „BEMIX” Międzynarodowy Transport i Spedycja Dawid Bembnista,
- ✓ POLFURNITUR Sp. zo.o.,
- ✓ Meda Veneer Spółka z o.o.,
- ✓ Zakład młynarsko-paszowy Młynpasz Spółka z o.o.,
- ✓ Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Otylin”,

- ✓ Nadnotecki Bank Spółdzielczy w Białosłiwie,
- ✓ Polieuro Spółka z o.o. Gospodarstwo Rolne,
- ✓ Przedsiębiorstwo „DAMIS-POL” Michał Stachowiak,
- ✓ Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „BARKAM” s.c. J.D. Stalka,

Według danych GUS na koniec lipca 2016 roku, na terenie Gminy Białosłiwie funkcjonuje 308 podmiotów gospodarczych. Na terenie Gminy działa 28 spółek, w tym 14 spółek handlowych oraz 13 spółek cywilnych. Na terenie Gminy działają 234 podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat ulega systematycznemu wzrostowi. W porównaniu do danych z 2007 roku liczba podmiotów zwiększyła się o 41, procentowy wzrost liczby podmiotów wyniósł 15,3%. Przedstawiony wykres ukazuje rozkład liczby przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich lat.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Białosłiwie w latach 2009 – 2016
(źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Opierając się na danych ze spisu REGON na dzień 31.12.2016 roku w ramach sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności widać wyraźnie, iż największy odsetek przedsiębiorstw w Gminie Białosłiwie stanowią firmy działające w branży handel detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych – 88 podmiotów. W sekcji budownictwo funkcjonuje 37 podmiotów, w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 30 podmiotów, natomiast w sekcji pozostała działalność usługowa także – 30 firm. Poniższa tabela przedstawia rozkład wszystkich podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w Gminie Białosłiwie.

Tabela 6. Branże i liczba podmiotów w Gminie Białosłiwie na dzień 30.12.2016r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Sekcja PKD	Liczba podmiotów
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	88
Sekcja F – Budownictwo	37
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	30
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	30
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	27
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16
Sekcja P – Edukacja	13
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	7
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze	1
Sekcja J - Informacja i komunikacja	1

W Gminie Białosłiwie dominują najmniejsze przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w tym mikroprzedsiębiorstwa). Na dzień 30.12.2016 roku takich podmiotów odnotowano 285 – 93,4% wszystkich podmiotów gospodarczych. Liczba firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników to – 21. W Gminie Białosłiwie działają 2 podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 50 pracowników.

IV. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze problemy społeczne, które występują na terenie Gminy Białosłiwie. Głównym założeniem niniejszej Strategii było przedstawienie kluczowych problemów związanych ze sferą socjalną społeczności lokalnej Gminy Białosłiwie, a także wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Za istotne problemy społeczne uznano zjawiska powtarzające się, uznane przez społeczeństwo za negatywne, złe, niekorzystne, których nasilenie budzi zaniepokojenie opinii społecznej i może przyczynić się do dezorganizacji społecznej.

IV.1. Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest kolejnym ważnym problemem społecznym dostrzeganym w Gminie Białosłiwie. Za ubóstwo uznaje się stan, kiedy jednostce, czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie uznawanych za niezbędne potrzeb. Za potrzeby podstawowe, poza wyżywieniem, uznaje się: ubranie, mieszkanie, ochronę zdrowia, wykształcenie. Niestety zjawisko to staje się coraz bardziej widoczne, ze względu na pogłębiającą się dysproporcję w społeczeństwie. Ubóstwo jest zjawiskiem niebezpiecznym, ponieważ może powodować trwałe urazy psychiczne i długotrwałe skutki społeczne. Jednym z najważniejszych skutków ubóstwa jest fakt jego samodzielnej reprodukcji – ubodzy rodzą dzieci skazane na pozostawanie w tej sferze. Dlatego też forma pomocy dla osób ubogich powinna z jednej strony zabezpieczać ich byt, a z drugiej motywować ich do podjęcia starań zmiany swego życia. Osoby trwale ubogie cechuje poczucie bezradności, bezsilności oraz zepchnięcia na margines. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania, takie osoby nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym ani nie korzystają z dóbr kulturowych. Do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem można zaliczyć rodziny, w których członkowie utrzymują się z niezarobkowych źródeł, innych niż renta czy emerytura. Utrwalanie się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz przyczynia się do powstania wielu niekorzystnych zjawisk, jak: zaniedbania w opiece i wychowaniu, alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość. Ubóstwo staje się coraz istotniejszym problemem społecznym, o czym świadczy wzrastająca liczba rodzin kwalifikująca się do świadczeń z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa. W 2014 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia

dotyczyło 129 rodzin, w 2015 roku – 148 natomiast w 2016 roku – 149 rodzin. Skala problemu ubóstwa w Gminie Białośliwie nieznacznie zwiększyła się.

IV.2. Bezrobocie.

Bezrobocie jest ważnym problemem społecznym, który często generuje inne problemy społeczne. Rodziny dotknięte problemem bezrobocia z reguły charakteryzują się brakiem kwalifikacji, a problem ten generuje wiele innych dysfunkcji społecznych. Bezrobocie jest najłatwiejszym do zdiagnozowania problemem, gdyż to z nim najczęściej utożsamiają się sami klienci pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białośliwiu. Bezrobocie generuje także inne problemy jak uzależnienia, przemoc czy też bezdomność. Poważnym skutkiem bezrobocia jest także ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa oraz marginalizacji społecznej. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Pile, wynika że na koniec grudnia 2016 zarejestrowanych było 162 osoby mieszkające na terenie Gminy Białośliwie. Wśród bezrobotnych mieszkańców Gminy Białośliwie 75 osób bezrobotnych stanowiły osoby długotrwałe bezrobotne, a więc pozostające w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Pile przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Bezrobocie w Gminie Białośliwie oraz w całym powiecie pilskim jest relatywnie niskie. Ze względu na możliwości podjęcia pracy na terenie samej Gminy Białośliwie oraz w obrębie powiatu pilskiego osoby bezrobotne stanowią specyficzną grupę klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jest to grupa pasywna i bierna – najczęściej nie zainteresowana podjęciem zatrudnienia. Należy jednak zaznaczyć, że liczba osób bezrobotnych, a w szczególności osób długotrwałe bezrobotnych na terenie Gminy Białośliwie stopniowo się zmniejsza. W Gminie sukcesywnie zmniejsza się liczba osób bezrobotnych, osób długotrwałe bezrobotnych, a oraz osób bezrobotnych z prawem do zasiłku. W Gminie Białośliwie sukcesywnie zmniejsza się liczba osób bezrobotnych, osób długotrwałe bezrobotnych oraz osób bezrobotnych z prawem do zasiłku. Takie informacje potwierdzają także dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białośliwiu. Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białośliwiu w 2014 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia dotyczyło 111 rodzin, w 2015 roku – 99, natomiast w 2016 roku 91 rodzin.

IV.3. Niepełnosprawność.

Niepełnosprawność to wszelkie ograniczenia lub wynikające z tych ograniczeń brak zdolności wykonywania jakiejś czynności w sposób lub zakresie, który jest uważany za normalny dla człowieka. Osoba niepełnosprawna to człowiek niemogący samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego lub społecznego wskutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności psychicznych lub fizycznych. Niepełnosprawność jest problemem społecznym i nie ogranicza się do konkretnej osoby. Mówiąc o niepełnosprawności mamy na względzie relację między zdrowiem człowieka (uwzględniając jego wiek, płeć i wykształcenie), a społeczeństwem i środowiskiem, które go otacza. Prawa osób niepełnosprawnych gwarantowane są w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483). Zapewnia ona prawo do niedyskryminacji stanowiąc, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 pkt 2). Ustawa zasadnicza nakłada też na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom niepełnosprawnym (art. 68), a także obowiązek pomocy tym osobom w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69) Prawa osób niepełnosprawnych są też przedmiotem regulacji ONZ w formie deklaracji pod nazwą Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych. Zasady zostały przyjęte podczas 48 sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w dniu 20 grudnia 1993r. (Rezolucja 48/96). Chociaż zasady nie są prawnie wiążące, dokument podkreśla, że mogą stać się międzynarodowym prawem zwyczajowym, gdy zostaną uznane przez większość państw. Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 ze zm.). Ustawa definiuje osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały odpowiednie orzeczenie:

1. o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności,
2. o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy – na podstawie odrębnych przepisów lub,
3. o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu niezdolną do podjęcia zatrudnienia lub zdolną do wykonywania zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej, albo w zakładzie aktywizacji zawodowej, wymagającą niezbędnej, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Ustawa definiuje niezdolność do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób, podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się. Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności, wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia, niewymagającą pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych. Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających od osiągnięcia, przy współudziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej -art.7). W powiecie pilskim funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 ze zm.). oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Gospodarki i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydaje odpowiednio orzeczenia. Polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące ich szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W populacji niepełnosprawnych także w Gminie Białosłiwie znajduje się wiele osób, które doświadczają szczególnych barier i dyskryminacji. Osoby te narażone są na większe ryzyko wykluczenia i ogólnie rzecz biorąc mniej uczestniczą w życiu społecznym a przecież mają takie same prawa jak inni członkowie społeczeństwa a więc powinno się im zapewnić równy dostęp do opieki zdrowotnej, rehabilitacji, edukacji, zatrudnienia i integracji społecznej poprzez dostęp do środków transportu, obiektów budowlanych, informacji i komunikacji oraz udział w życiu publicznym i kulturalnym. Osoby niepełnosprawne z powodu poważnego i ogólnego obniżenia sprawności wymagają jednocześnie wysokiego poziomu wsparcia. Jakość ich życia w bardzo dużym stopniu zależy od dostępności odpowiednich i należytej jakości usług, odpowiadających potrzebom ich samych jak też ich rodzin. Przede wszystkim, ze względu na fakt, że osoby niepełnosprawne żyją w trudnych warunkach ekonomicznych powinny być objęte ochroną socjalną, która wyraża się w zabezpieczeniu społecznym, opiece i pomocy społecznej oraz usługach społecznych, które przyczyniają się do poprawy jakości ich życia. Osoby dotknięte niepełnosprawnością mają ograniczoną możliwość korzystania z pomocy instytucjonalnej. W zależności od rodzaju i stopnia schorzenia, instytucje udzielają pomocy finansowej bądź poza finansowej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie wypłaca zasiłki stałe dla osób legitymujących się orzeczeniem o co najmniej umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i spełniających kryteria dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wypłacono także zasiłki okresowe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe specjalne dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność lub długotrwała choroba. Niepełnosprawność jest trzecim z najważniejszych powodów kwalifikujących się do skorzystania z pomocy społecznej w Gminie Białosłiwie. W 2014 z tytułu niepełnosprawności pomocą objętych zostało 38 rodzin, w 2015 roku - 47 rodziny, natomiast w 2016 – 49 rodzin.

IV.4. Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że: jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary, siły są nierówne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy, narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje swoją przewagę

i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności, godności, szacunku itp.) powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie ofiary na poważne szkody. Niekiedy zagraża jej życiu. Przemoc domowa nie dotyczy wyłącznie rodzin ubogich, lub tych rodzin, w których występuje problem alkoholizmu. Problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania, co związane jest z brakiem zgłoszeń takich zjawisk. Problem ten także występuje w Gminie Białośliwie.

Na na terenie Gminy Białośliwie funkcjonuje powołany zarządzeniem Wójta Gminy Białośliwie - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, to grupa specjalistów reprezentujących różne służby i instytucje, powołana do realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Białośliwie na lata 2016-2020, opracowanym w oparciu o przepisy *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*. Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest zapewnienie efektywnej współpracy kręgu instytucji i organizacji działający na rzecz zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Białośliwie. Zespół Interdyscyplinarny nie jest komórką organizacyjną Ośrodka. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białośliwiu zapewnia obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Białośliwie. Siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie mieści się w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białośliwiu, ul. Ks. Kordeckiego 1. Prace Zespołu Interdyscyplinarnego mają na celu:

- ✓ zatrzymanie przemocy w rodzinie
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa poszczególnym członkom rodziny
- ✓ przywrócenie godności osobom słabszym, narażonym na skrzywdzenie
- ✓ inicjowanie interwencji wobec sprawcy przemocy – rozmowy które pokazują skutki i konsekwencje stosowania przemocy
- ✓ inicjowanie interwencji kryzysowej – pomoc w odzyskaniu mocy i kontroli
- ✓ zaplanowanie działań w dalszej perspektywie, aby zmniejszyć szkody wynikających z doświadczania przemocy
- ✓ zmianę sytuacji prawnej – działania prawne podejmowane są przez klienta i instytucje

Wymienione działania prowadzone są w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, o czym szerzej w zakładce Procedura „Niebieskiej Karty”. W indywidualnych przypadkach

wystąpienia przemocy w rodzinie Zespół może powołać grupę roboczą- zespół specjalistów, którzy bezpośrednio współpracują z rodziną. W skład grupy roboczej mogą wchodzić kuratorzy sądowi oraz inne podmioty i specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadaniem grup roboczych jest:

- ✓ opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie dotkniętej problemem przemocy
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy
- ✓ dokumentowanie podejmowanych działań oraz ich efektów

Prace Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych realizowane są w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Zjawisko przemocy społecznej w Gminie Białosławie utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie. Przemoc była powodem udzielenia pomocy i wsparcia w 2014 roku dla 3 rodzin, w 2015 roku dla 0 rodzin, natomiast w 2016 roku dla 0 rodzin.

IV.5. Osoby starsze.

W chwili obecnej mamy do czynienia z powolnymi, choć nieuniknionymi, przemianami i przeobrażeniami struktury społeczno demograficznej naszego kraju. Z jednej strony wydłuża się średnia długość życia, poprawia przeciętny stan zdrowia, rozwijają się możliwości medycyny. Z drugiej strony spadają wskaźniki dzietności, zmniejsza się udział pokoleń młodszych - przedprodukcyjnych, a rośnie udział pokoleń starszych - poprodukcyjnych. Obecnie kategoria wiekowa 60+ stanowi 22,9% ogółu ludności Polski. Na opisany powyżej proces starzenia się ludności nakłada się także zjawisko transformacji społeczno-gospodarczej. Na terenie Gminy Białosławie według danych na koniec 2016 roku, mieszkało 931 osób w wieku powyżej 60 lat (warto odnotować, że na terenie Gminy mieszkają 373 osoby w wieku powyżej 70 lat), odsetek mieszkańców w wieku powyżej 60 lat stanowi 18,7% wszystkich mieszkańców miasta i Gminy Białosławie. Na terenie Gminy Białosławie mieszka 516 kobiet w wieku powyżej 60 lat oraz 405 mężczyzn w tym wieku. Gmina Białosławie w kolejnych latach niestety nie będzie się rozwijać pod względem demograficznym. Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem się społeczeństwa, przyczynią się w przyszłości do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku

nieprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku poprodukcyjnym. Zwiększające się obciążenie demograficzne jest związane z malejącym odsetkiem osób młodych oraz wzrastającym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa oraz problemy ludzi starszych są coraz ważniejszym problemem społecznym, który w kolejnych latach będzie przybierał na znaczeniu. W związku ze zmianami demograficznymi i procesem starzenia się społeczeństwa, konieczne będzie podejmowanie skutecznych działań zmierzających do rozwiązania najważniejszych problemów ludzi starszych. Starzenie jest naturalnym procesem rozwojowym i stanowi jeden ze stadiów życiowych człowieka, który nie może być ani cofnięty ani też odwracalny. Starzenie ma ogromne znaczenie w sensie indywidualnym, społecznym, i ekonomicznym. Jeszcze niedawno starzenie postrzegane było, jako całkowita utrata zdrowia czy też niedołęstwo. Aktualnie często wysoka aktywność społeczna osób starszych, wskazuje na możliwości w zakresie dalszego kierowania własnym rozwojem. Zmiany postaw społecznych wobec starości przyczyniły się do wytyczenia nowych kierunków polityki społecznej, realizowanej wobec osób starszych. Zwłaszcza w kontekście prognoz demograficznych wskazujących, na stały procentowy wzrost osób w starszym wieku wśród populacji. Efektem tej zmiany jest przeniesienie akcentu ze sprawowania opieki nad tą grupą społeczną, na rzecz dostarczenia im takiej pomocy, która pozwoliłaby utrzymywać jak najdłużej aktywność społeczną. Podstawową ideą tak rozumianej pomocy jest wsparcie społeczne. W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie odpowiednich działań ukierunkowanych na tą grupę społeczną. W pomoc osobom starszym, szczególnie tym wymagającym pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnacyjną włącza się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłowie. Usługi opiekuńcze oferowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, wykonywane są w miejscu zamieszkania osób samotnych, które ze względu na wiek lub choroby wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Dla osób zdrowych, które wymagają innej pomocy np.: przy wypełnianiu dokumentów pracownicy GOPS w Białosłowie świadczą pracę socjalną. Wsparciem objęte są wszystkie osoby niepełnosprawne oraz długotrwale chore.

IV.6. Uzależnienia.

Ważnym problemem społecznym w Gminie Białosłiwie jest zjawisko uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Obecnie spotyka się również inne typy uzależnień, szczególnie wśród dzieci i młodzieży jak: uzależnienie od komputera, gier komputerowych, czy też telefonu komórkowego. Uzależnienia jest to specyficzny stan organizmu człowieka oraz zmian w zachowaniu towarzyszącym zawężaniu się wachlarza umiejętności radzenia sobie w życiu wraz z pojawiającym się przymusem pomimo negatywnych konsekwencji wcześniejszego ulegania przymusowi robienia czegoś lub myślenia o czymś. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem, a substancją chemiczną, (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki), charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących brakowi substancji.

Na terenie Gminy Białosłiwie działa Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem działań jest ograniczenie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu. Ponadto, Komisja realizuje określone ustawowo zadania Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności: Do kompetencji Komisji należą również zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390.).

Wśród różnego rodzaju uzależnień występujących wśród dorosłej ludności zamieszkującej gminę Białosłiwie, najczęstszym problemem jest uzależnienie od alkoholu.

Od kilku lat problem ten nie ulega zmniejszeniu. Alkoholizm był powodem objęcia wsparciem przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie w 2014 roku 10 rodzin, w 2015 roku – 8 rodzin, natomiast w 2016 roku - 15 rodzin. Należy tylko wspomnieć, że dane GOPS w Białosłiwie nie odzwierciedlają w pełni skali tego zjawiska, które jest zdecydowanie większe z uwagi, na to że statystyki dotyczą jedynie klientów GOPS w Białosłiwie a nie wszystkich osób dotkniętych problemem uzależnienia.

IV.7. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Bezradność wychowawczą i opiekuńczą, rozumieć można, jako poczucie braku sprawczości w sytuacjach wychowawczo – opiekuńczych. O bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych mówimy wówczas, kiedy rodziny nie posiadają wystarczających zasobów osobistych i zasobów systemu rodzinnego, by same mogły poradzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Uogólniając rodziny te charakteryzują się niskim poziomem spójności, elastyczności i wytrzymałości w sytuacji kryzysu. Jest to jeden z powodów szukania wsparcia w pomocy społecznej. Znacząca część klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosłiwie stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, rodziny niezdolne do stworzenia dzieciom podstawowych warunków bytowych i opiekuńczo- wychowawczych. Najpoważniejsze problemy niektórych rodzin wiążą się z sytuacją dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych, czyli takich, które nie zaspokajają w niezbędnym zakresie materialnych, psychicznych i społecznych potrzeb swoich członków. W skrajnych przypadkach niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi problemami, takimi jak:

- ✓ uzależnienia,
- ✓ przemoc domowa,
- ✓ zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych,
- ✓ konflikty z prawem z powodu zachowań buntowniczych, agresji, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, wartości i norm.

W rodzinach, w których występują trudności opiekuńczo - wychowawcze, rodzicom brakuje wzorców komunikacji i stworzenia poczucia bezpieczeństwa, umiejętności tworzenia odpowiedniego klimatu życia rodzinnego, rozładowania napięć powstałych poza domem, a także obdarzania dzieci uwagą. Trudności opiekuńczo - wychowawcze występujące w rodzinie w stosunku do ogółu korzystających z pomocy społecznej były bardzo często powodem objęcia ich pomocą. Specyfika środowiska klientów GOPS w Białosłiwie,

w którym znaczna część osób kończy edukację na poziomie szkoły podstawowej, borykającego się z problemem długotrwałego bezrobocia i związanymi z tym faktem trudnościami natury materialnej sprawia, że zjawisko bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w tych rodzinach pojawia się dosyć często. W prawidłowym rozwoju organizuje się pomoc instytucjonalną, aby wspomóc dzieci z rodzin problemowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłowie wykonuje zadania Gminy, wynikające z *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz.U. z 2017 roku, poz.697 z późniejszymi zmianami) oraz *ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz.1390). Zadania realizowane przez GOPS w Białosłowie w zakresie wspierania rodziny to między innymi:

- ✓ Opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
- ✓ Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny
- ✓ Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- ✓ Finansowanie: podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, ponoszonych przez rodziny wspierające kosztów zadań wykonywanych przez w/w rodziny.
- ✓ Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
- ✓ Sporządzenie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej oraz - gdy jest to wymagane - w wersji papierowej.
- ✓ Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie Gminy.
- ✓ Przekazywanie do biura informacji gospodarczych, dotyczących zaległości z tytułu nie ponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Realizując powyższe obowiązki, GOPS ściśle współpracuje z innymi instytucjami, w szczególności powiatowymi centrami pomocy rodzinie oraz sądami.

Asystent rodziny

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, mogą otrzymać wsparcie od Gminy w postaci asystenta rodziny. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na Gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Pomoc owa realizowana jest poprzez działania asystenta rodzinnego, który wspiera rodziny w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Asystent pomaga rodzicom w wypełnianiu ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczę zastępczą, rolą asystenta jest działanie na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności, kierownik ośrodka pomocy społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Przy zleceniu asystentowi rodziny pracy z daną rodziną, brany jest pod uwagę głównie zakres pomocy, jaki powinien zostać udzielony danej rodzinie. Z ustawy wynika ponadto, że asystent rodziny powinien swą pracę prowadzić za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny oraz pobudzać ją do aktywnego współdziałania. Praca z rodziną powinna być organizowana lub kontynuowana również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Rodziny wspierające

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- ✓ opiece i wychowaniu dziecka;
- ✓ prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- ✓ kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych staje się coraz mniejszym problemem w Gminie Białosławie, w 2014 roku z tego tytułu pomocą objęto 48 rodzin, w 2015 roku – 30 rodzin, natomiast w 2016 roku – 24 rodzin.

V. Pomoc społeczna w Gminie Białosławie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosławiu .

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Na terenie Gminy Białosławie funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:

***Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosławiu
ul. Ks. Kordeckiego 1, 89-340 Białosławie***

Pomoc społeczna od dnia 1 maja 2004 r. funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.) obecnie (Dz.U z 2016 r. poz. 930 ze zm.) Zadania z zakresu pomocy społecznej, leżące w kompetencji Gminy realizowane są za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosławiu .

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc społeczną może zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania (ośrodki znajdują się w każdej Gminie). Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają uprzednio przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydawane są w formie pisemnej. Od każdej decyzji służy prawo odwołania.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2015 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nie przekraczający kwoty 634 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 514 zł. Rada Gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty uprawniające do zasiłku okresowego.

Powody pomocy, której udziela ośrodek są następujące:

- ✓ Ubóstwo.
- ✓ Sieroctwo.
- ✓ Bezdomność.
- ✓ Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.
- ✓ Bezrobocie.
- ✓ Niepełnosprawność.
- ✓ Ciężka lub długotrwała choroba.
- ✓ Przemoc w rodzinie.

- ✓ Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.
- ✓ Alkoholizm.
- ✓ Narkomania.
- ✓ Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.
- ✓ Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze.
- ✓ Klęska żywiołowa.
- ✓ Klęska ekologiczna.
- ✓ Trudności w integracji uchodźców.
- ✓ Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa.

Formy pomocy o którą mogą ubiegać się wnoszące osoby są następujące:

- ✓ Zasiłek stały, który przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub inwalidztwa.
- ✓ Opłacanie składek zdrowotnych.
- ✓ Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.
- ✓ Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób starszych, samotnych i chorych w miejscu zamieszkania.
- ✓ Zasiłek celowy i w naturze.
- ✓ Zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.
- ✓ Posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole.
- ✓ Sprawienie pogrzebu.
- ✓ Skierowanie do domu opieki społecznej.
- ✓ Opiniowanie kandydatów na rodzinę zastępczą.
- ✓ Udzielenie pomocy pieniężnej rodzinom zastępczym.
- ✓ Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- ✓ Udzielanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin w zakresie rozwiązywania problemów rodziny, zapobiegania przemocy w domach i terapii dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i narkomanią.

V.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Białosłiwie. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.

Dokonując szczegółowej analizy problemów osób korzystających z pomocy społecznej obserwujemy różnorodność potrzeb społecznych dotyczących kwestii zatrudnienia, problemów zdrowotnych czy procesu starzenia się społeczeństwa, które korelują z poziomem życia mieszkańców. Według danych na niezmiennym poziomie pozostaje liczba osób i rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej, pobierających stałe lub okresowe świadczenia co stanowi aż 62,7% z ogólnej liczby korzystających z pomocy. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Białosłiwie są niezmiennie od kilku lat: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają takie same, warto jednak zauważyć, że w okresie ostatnich lat zdecydowanie zmniejszyło się nasilenie niemal każdego z problemów społecznych kwalifikujących się do uzyskania pomocy przez GOPS w Białosłiwie.

Rysunek 7. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w latach 2014 – 2016. (Opracowanie na podstawie danych GOPS Białosłiwie)

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej wymaga oprócz spełnienia kryterium dochodowego, wystąpienia innych przesłanek. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej podają jeszcze inne powody wystąpienia z wnioskiem o pomoc. Poniższa tabela zawiera zestawienie przyczyn udzielania pomocy społecznej w latach 2014 - 2016 ustalone na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.

Tabela 7. Przyczyny kwalifikujące się do świadczeń z pomocy społecznej w latach 2014 – 2016. Liczba rodzin. (opracowanie na podstawie danych GOPS Białosłiwie)

	2014	2015	2016
Ubóstwo	129	148	149
Długotrwała lub ciężka choroba	36	54	41
Bezrobocie	111	99	91
Niepełnosprawność	38	47	49
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych	48	30	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	15	8
Alkoholizm	10	8	15
Przemoc w rodzinie	3	0	0
Bezdomność	3	8	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	6	4
Zdarzenie losowe	0	0	1

V.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez GOPS w Białosłiwie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie realizując ustawowe zadania własne Gminy, przyznaje i wypłaca zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe. Do jego zadań własnych należą także: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, zasiłki z tytułu zdarzenia losowego, dożywianie dzieci w szkołach, opłaty przedszkoli, sprawianie pogrzebów, kierowanie do Domów Pomocy Społecznej, dodatki mieszkaniowe, składki na ubezpieczenia zdrowotne, stypendia dla uczniów o charakterze socjalnym. W 2016 roku pomocą społeczną w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych objęto w Gminie Białosłiwie 523 osoby w 196 rodzinach. Liczbę świadczeniobiorców wg poszczególnych miejscowości Gminy Białosłiwie obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela 8. Liczba świadczeniobiorców w 2016 roku wg poszczególnych miejscowości Gminy Białosłiwie

Nazwa miejscowości	Pobierający świadczenia z pomocy społecznej
Białosłiwie	120
Nieżykowo	29
Krostkowo	15
Dworzakowo	10
Pobórka Mała i Wielka	9
Dębówko Nowe i Stare	7
Tomaszewo	3
Jańczyn i Wymysłowo	3
Razem:	196

W 2016 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie udzielił pomocy i wsparcia 715 osobom. W 2016 roku świadczenia przyznano 290 osobom. Świadczenia pieniężne otrzymały 164 osoby, natomiast świadczenia niepieniężne 190 osób. W tym okresie pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosłiwie przeprowadzili 278 wywiadów środowiskowych. W 2016 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie przyznał i wypłacił zasiłki okresowe 81 osobom, a liczba świadczeń w tym zakresie wyniosła 407. Zadaniem własnym Gminy jest także wypłacanie zasiłków celowych, w tym zasiłków celowych specjalnych. W 2016 roku wypłacono zasiłki celowe dla 126 osób. W ramach zadań zleconych Gminie w 2016 roku wypłacono zasiłki stałe dla 26 osób – liczba świadczeń wynosiła 261. Poniżej przedstawiono szczegółowe zestawienie wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej w 2016 roku.

Tabela 9. Zestawienie tabelaryczne wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej w 2016 r.

Świadczenia z pomocy społecznej	Liczba rodzin/osób	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń
Zasiłki stałe	26	255	129.469,05
Zasiłki okresowe	78	407	139.941,76
Zasiłki celowe finansowe i w naturze	88	165	40.000,00
Opłata za pobyt w DPS	1	12	43.323,48
Składki na uz od zasiłków stałych	24	249	11.488,50
dożywianie	201	16471	76.010,00

Praca socjalna.

Bardzo ważne i istotne miejsce w ustawie o pomocy społecznej odgrywa praca socjalna, która jest zadaniem obligatoryjnym Gminy. Praca socjalna to działalność profesjonalna. To zespół powiązanych ze sobą i umiejętnie zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. To mechanizm polityki społecznej służący rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. To działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Celem pracy socjalnej jest pomoc w nauczaniu się samodzielności. Pracownicy socjalni realizują swoje zadania w ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych i różnorodnych placówkach świadczących pomoc społeczną. Praca socjalna

spełnia szereg istotnych funkcji:

- ✓ ratowniczą - jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wspierającą - w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów,
- ✓ profilaktyczną - w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
- ✓ partycypacyjną - budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, angażującą środowiska do współdziałania.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje klienta na możliwości załatwiania jego spraw życiowych, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia klienta, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny, poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia, na rzecz zapewnienia /uzyskania niezbędnych środków materialnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosłowie polega w szczególności na:

- ✓ zapewnianiu uzyskiwania niezbędnych środków materialnych,
- ✓ zapewnianiu godziwych warunków mieszkaniowych,
- ✓ rozwiązywaniu problemu bezrobocia,
- ✓ poprawie stanu zdrowia klienta,
- ✓ zapewnianiu opieki osobom starszym i niepełnosprawnym,
- ✓ wskazywaniu uprawnień osób niepełnosprawnych,
- ✓ wspieraniu i pomaganiu we właściwym rozwoju psychospołecznym dzieci i młodzieży,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania rodziny,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym.

W 2016 roku pracą socjalną objętych zostało 54 rodzin (148 osoby w rodzinach). Praca socjalna była świadczona m. in. w zakresie pomocy w wypełnianiu wniosków do różnych instytucji, informowaniu o różnych uprawnieniach oraz pomoc w ustaleniu niepełnosprawności, pomoc socjalna świadczona była również z uwagi na występującą w rodzinie przemoc. Pracownicy GOPS w Białosławie podejmują współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w ramach pracy socjalnej prowadzonej z osobą/rodziną

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W roku 2016 Ośrodek realizował program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego celem jest m. in. wsparcie gmin w wypełnieniu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich. Program zakłada zapewnienie dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwłaszcza osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Beneficjentami programu są osoby i rodziny, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art.8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej. W roku 2016 programem objęte zostały 253 osoby. Ogólny koszt programu to 76.010,00 zł. w tym 18.118,00 zł. zasiłki celowe na zakup żywności. W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał rodzinom pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności.

Usługi opiekuńcze.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przyznawane były osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagała pomocy innych osób, a była jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze świadczone były w zakresie:

- 1) pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych,
- 2) opieki higienicznej,
- 3) zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2016 roku świadczeniem tym objęto 3 rodziny na łączną kwotę 20 570 zł.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 jest dotarcie z pomocą żywnościową do grup osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce. Program jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Od sierpnia 2016 roku rozpoczęła się realizacja Podprogramu 2016, w ramach którego osoby najbardziej potrzebujące będą mogły skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, jak również możliwości uczestniczenia w różnych działaniach wspierających, edukacyjnych i włączających. Osoby zakwalifikowane do objęcia pomocą, będą mogły skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, która cyklicznie będzie dystrybuowana w formie paczek żywnościowych. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej (1 268 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1028 zł dla osoby w rodzinie), na podstawie skierowania wystawionego przez właściwy terytorialnie Ośrodek Pomocy Społecznej, lub w przypadku osoby bezdomnej – oświadczenia podpisanego w organizacji. Gmina Białosłiwie Uchwałą Nr XII.79.2015 z dnia 30.09.2015 r. stała się członkiem Pilskiego banku Żywności. GOPS w Białosłiwie jest koordynatorem działań w ramach pomocy żywnościowej. Ośrodek kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. W okresie od I-IV.2016 roku wydano 29.118,37 kg żywności o wartości 89 436, 77 zł dla 543 osób, w okresie IX – XII 2016 r. wydano 18 282,05 kg żywności o wartości 64 139,42 zł dla 513 osób.

V.3. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków oraz świadczeń pielęgnacyjnych przez GOPS w Białosłiwie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie w 2016 roku realizował zadania zlecone ze środków budżetu państwa w zakresie:

- świadczeń rodzinnych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku (t.j. Dz.U z 2016 r. poz. 1518 ze zm.)

Świadczenia rodzinne dzielą się na dwie grupy:

- ✓ zasiłki rodzinne z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka ;
 - ✓ świadczenia opiekuńcze : zasiłki pielęgnacyjne , świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy.
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489),

Świadczenia rodzinne.

System świadczeń rodzinnych jest systemem poza ubezpieczeniowym, zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. W Gminie Białośliwie realizacją świadczeń rodzinnych zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa następujące rodzaje świadczeń:

- ✓ zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- ✓ świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna,
- ✓ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych są udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada danego roku do 31 października roku następnego. Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego jest spełnienie kryterium dochodowego, które wynosi **674,00 zł** na osobę w rodzinie lub **764,00 zł**, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Dochód rodziny ustalany jest na podstawie dochodu z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy z uwzględnieniem dochodu uzyskanego i dochodu utraconego. W przypadku uzyskania przez członka rodziny dochodu w roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych, uzyskany dochód dzielony jest przez liczbę miesięcy, w których został osiągnięty, o ile dana osoba otrzymuje go w dniu ustalania prawa do świadczeń rodzinnych. Jeśli natomiast został uzyskany po roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, dochód członka rodziny powiększa się o kwotę uzyskanego

dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym został on osiągnięty. W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych lub po tym roku, ustalając dochód rodziny, nie uwzględnia się dochodu utraconego. Zasiłek rodzinny przyznawany jest w zależności od wieku dziecka pozostającego na utrzymaniu osoby uprawnionej i wynosi:

- ✓ **89 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- ✓ **118 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- ✓ **129 zł** na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Tabela 10. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń w 2016 roku.

I.p.	Rodzaje świadczeń rodzinnych, składki na ubezpieczenie społeczne w 2016 r.	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	252	7222	791.172,43
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	134	1526	233.478,00
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	21	229	288.902,00
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	3	29	15.080,00
5.	Zasiłek dla opiekuna	11	107	54.579,40
6.	Jednorazowa zapomoga z tyt. ur. dziecka	46	46	46.000,00
7.	Świadczenie rodzicielskie	31	183	164.952,40
			Razem	1.594.164,23
1.	Składki emerytalno - rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	18	268	80.076,47
2.	Składki emerytalno-rentowe za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	3	29	4.149,91,
3.	Składki emerytalno-rentowe za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	9	109	15.421,53

Podział zasiłku rodzinnego z dodatkami:

- ✓ zasiłek rodzinny: **4 685 świadczeń**
- ✓ dodatki do zasiłku rodzinnego: **2 537 świadczeń**
- ✓ urodzenia dziecka: **45 świadczeń**
- ✓ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego: **102 świadczenia**
- ✓ samotnego wychowywania dziecka : **174 świadczeń**
- ✓ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: **231 świadczeń**
- ✓ rozpoczęcia roku szkolnego: **445 świadczeń**

- ✓ podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: **749 świadczeń**
- ✓ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej: **791 świadczeń**

Ponadto wydano:

- ✓ **455** - decyzji
- ✓ **43** - zaświadczeń
- ✓ **50** - zawiadomień o wszczęciu postępowania
- ✓ **93** - korespondencja z innymi organami (wniosek o dane, udzielenie informacji o świadczeniobiorcach, przekazanie wniosku do ROPS, SKO itp.)
- ✓ **4** - wezwania o uzupełnienie dokumentów.

Fundusz alimentacyjny.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bez względu na wiek. Świadczenia z funduszu przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725,00 zł**. Okres świadczeniowy w funduszu alimentacyjnym każdego roku trwa od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i ust. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Tabela 11. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz liczba świadczeń w 2016 roku.

L.p.	Rodzaje świadczeń 2016 r.	Liczba rodzin / osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	32	426	181.640,00
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alim. w 2016 r.	-	-	30.146,78
3.	Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z FA w okresie: od 01.10.2008 r. - 31.12.2016 r.	-	-	1.249.505,00

W ramach realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2016 r. wydano:

➤ decyzji - 40 w tym:

- ✓ dotyczących umorzenia- 2
- ✓ decyzji o uchyleniu się dłużnika od zobowiązań alimentacyjnych - 6
- ✓ decyzji przyznających świadczenie z funduszu -28
- ✓ decyzji o rozłożeniu na raty -1
- ✓ decyzji uchylających – 3

Świadczenia wychowawcze 500+.

Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin w postaci nieopodatkowanej kwoty 500 zł na dziecko w rodzinie. Z pomocy mogą korzystać rodzice oraz opiekunowie dzieci do ukończenia przez nie 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko jest wypłacane niezależnie od dochodu. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł netto na osobę wsparcie otrzymuje rodzina także na pierwsze lub jedyne dziecko. Dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym kryterium dochodowe jest wyższe i wynosi 1200 zł netto. Dochód rodziny ustalany jest na podstawie dochodu z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy, z uwzględnieniem przepisów o dochodzie uzyskanym i utraconym. Świadczenie wychowawcze 500 zł nie jest liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia. Dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych.

Pierwszy okres, na który ustalano prawo do świadczenia wychowawczego wyjątkowo trwa od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. Następne okresy zasiłkowe trwać będą od 1 października danego roku do 30 września roku następnego.

Tabela 12. Wydatki na świadczenie wychowawcze oraz liczba świadczeń w 2016 roku.

I.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń
1.	Świadczenie wychowawcze	414	671	5 725	2.851.929,00

Wydano **453** decyzje dotyczące świadczenia wychowawczego w tym **15** decyzji odmawiających przyznania świadczenia.

V.4. Ramy finansowe działalności GOPS Białosłowie.

Z analizy wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosławiu wynika iż największą część wydatków budżetu stanowią wydatki na świadczenia wychowawcze oraz świadczenia rodzinne a następnie wydatki wynikające z udzielanych świadczeń i koszt pobytu naszych mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Tabela 13. Wydatki GOPS Białosławie w 2016 roku.

Rozdział	Rodzaj wydatków	Plan finansowy	Ogółem	Środki własne Gminy	Środki budżetu wojewody
85201	Placówki opiekuńczo wychowawcze -	400	0	0	0
85202	opłata za pobyt w dps	43 330,00	43 323,48	43 323,48	0
85204	wspieranie rodzin zastępczych	6 800,00	1 778,52	1 778,52	0
85205	przeciwdziałanie przemocy	500	297,66	297,66	0
85206	asystent rodziny	25 496,00	21 965,80	4 962,81	17 002,99
85211	świadczenie wychowawcze	2 916 800,00	2 908 905,28	0	2 908 905,28
85212	świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny ubezpieczenie emerytalne i rentowe , obsługa ŚR i FA	1 940 772,00	1 930 449,38	0	1 930 449,38
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne	33 712,00	32 299,76	0	32 299,76
85214	zasiłki okresowe i celowe	180 000,00	179 941,76	40 000,00	139 941,76
85216	zasiłki stałe	140 057,00	129 469,05	0	129 469,05
85219	utrzymanie GOPS	185 164,00	148 609,81	96 949,31	51 660,50
85228	specjalistyczne usługi opiekuńcze	37 241,00	37 240,66	19 040,66	18 200,00
85295	dożywianie	76 010,00	76 010,00	35 000,00	41 010,00
	razem	5 586 282,00	5 510 291,16	241 352,44	5 268 938,72

V.5. Wskaźnik deprivacji lokalnej w Gminie Białosławie.

W Gminie Białosławie wskaźnik deprivacji lokalnej jest wysoki, liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na liczbę mieszkańców jest wysoka w porównaniu do innych regionów. Takie dane oznaczają relatywnie wysoką skalę i natężenie problemów społecznych występujących w Gminie Białosławie.

Rysunek 9. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w latach 2013 – 2015. (opracowanie na podstawie danych GOPS Białosławie)

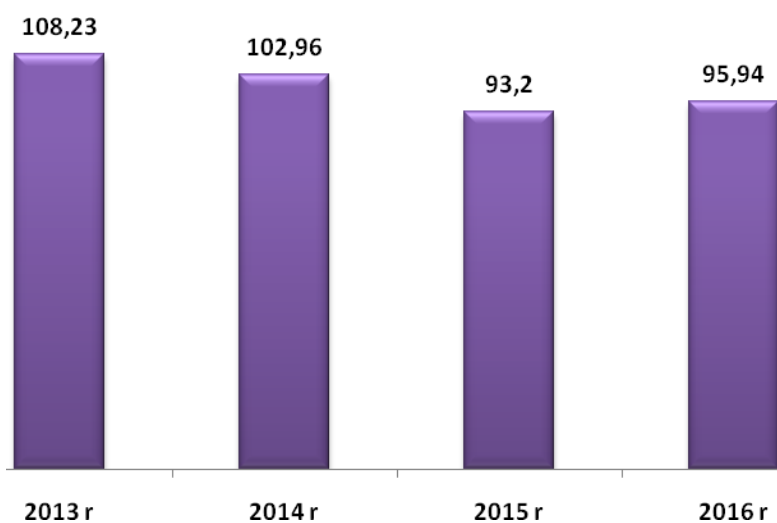

Tabela 14. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w latach 2013– 2016. (opracowanie na podstawie danych GOPS Białośliwie)

	2013	2014	2015	2016
Liczba osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie	534	508	462	475
Liczba mieszkańców	4934	4 934	4 957	4 951
Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w1 / w2 x 1000	108,23	102,96	93,20	95,94
Dynamika	80	95	91	103

VI. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców Gminy Białosłiwie.

Jednym z głównych założeń niniejszej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2017 - 2025* było przedstawienie szeregu problemów związanych ze sferą socjalną społeczności lokalnej Gminy Białosłiwie, a także wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Określenie i zdiagnozowanie problemów społecznych występujących na terenie Gminy Białosłiwie było możliwe poprzez przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców Gminy. Narzędziem badawczym służącym do określenia celów był kwestionariusz ankiety, za pomocą którego przeprowadzono badanie wśród mieszkańców. W badaniach wzięło udział łącznie 100 mieszkańców Gminy Białosłiwie. Kwestionariusz ankiety został zamieszczony na stronie Gminy Białosłiwie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosłiwie, który umożliwił mieszkańcom Gminy Białosłiwie na wypełnienie ankiety w wersji elektronicznej (on-line). Poniżej przedstawiono wyniki badania, które dotyczyły problemów społecznych występujących w Gminie Białosłiwie. Kwestionariusz ankiety poprzez swoją konstrukcję umożliwił dokonanie analizy zarówno charakterze ilościowym, jak i jakościowym. Ankieta zawierała zarówno pytania o charakterze zamkniętym jak i otwartym. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. Kwestionariusz ankiety składał się z zasadniczych dwóch części zawierających; ogólną charakterystykę stopnia i dotkliwości problemów społecznych oraz szczegółową analizę wskazanych problemów. Pytania zawarte w ankiecie dotyczyły diagnozowania problemów społecznych w szerokim spektrum i różnego rodzaju. Odpowiedzi uzyskane w badaniu ankietowym wstępnie diagnozują problemy społeczne występujące w Gminie Białosłiwie i jednocześnie są punktem wyjścia w formułowaniu zaleceń mających zmienić ten stan rzeczy.

Charakterystyka badanej próby.

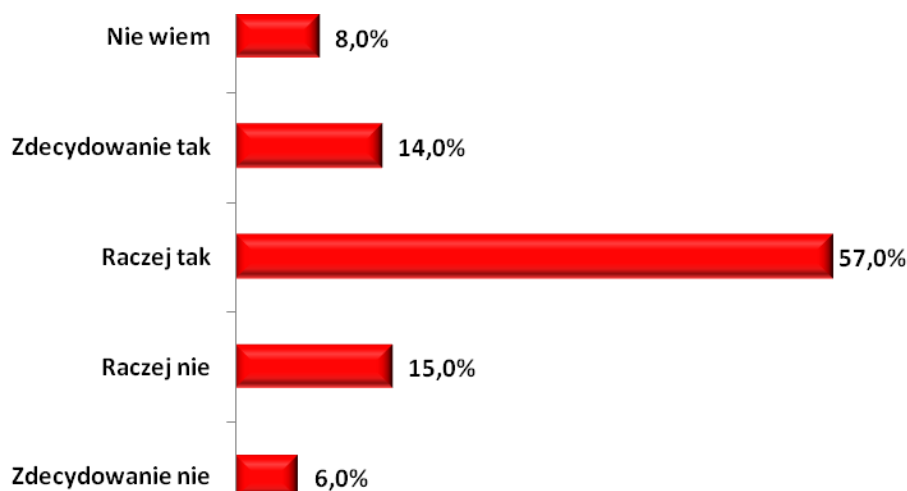
W badaniach uczestniczyło 60,0% kobiet i 40,0% mężczyzn. Największy odsetek badanych stanowili mieszkańcy Gminy Białosłiwie w wieku od 41 do 59 lat – 42,0% oraz w wieku od 26 do 40 lat – 39,0%. Wśród badanych zdecydowanie największą grupę stanowiły osoby pracujące – 71,0%. Znaczny odsetek osób biorących udział w badaniu – 15,0% to emeryci lub renciści.

Tabela 15. Charakterystyka badanej próby – płeć, wiek oraz grupa społeczno zawodowa respondentów. (N=100, w%)

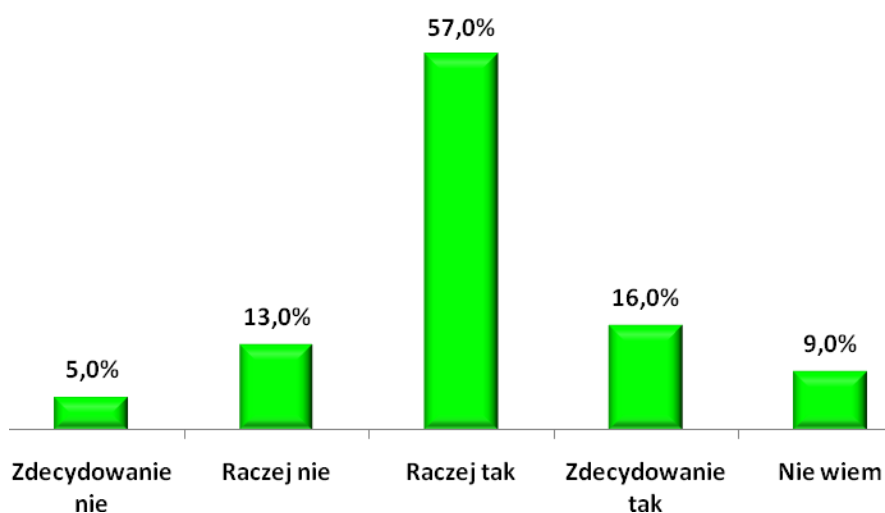
Płeć	
	Procent
Kobieta	60,0%
Mężczyzna	40,0%
Wiek	
18 – 25 lat	8,0%
26 – 40 lat	39,0%
41 – 59 lat	42,0%
Powyżej 60 lat	11,0%
Grupa społeczno – zawodowa	
Osoba pracująca	71,0%
Osoba bezrobotna	6,0%
Uczeń / student	8,0%
Emeryt / rencista	15,0%

Ocena warunków życia w Gminie Białosłiwie.

Poniżej przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące warunków życia w Gminie Białosłiwie oraz jakości życia i mieszkania w Gminie. Badani mieszkańcy pozytywnie oceniają warunki życia w Gminie. Według danych zdecydowana większość respondentów – łącznie 71,0% jest zadowolonych z warunków życia w Gminie Białosłiwie, w tym 57,0% jest raczej zadowolonych, natomiast 14,0% jest zdecydowanie zadowolonych. Zgodnie z przedstawionymi danymi więcej niż co piąta badana osoba – łącznie 21,0% badanych mieszkańców nie jest zadowolona z warunków życia w Gminie Białosłiwie. Odpowiedzi nie wiem / trudno powiedzieć wskazało 8,0% badanych. Warto zauważyć, iż z warunków życia zdecydowanie bardziej zadowoleni są mieszkańcy miasta Białosłiwie, niż mieszkańcy obszarów wiejskich Gminy Białosłiwie. Z warunków życia w Gminie Białosłiwie najbardziej zadowoleni są mieszkańcy Gminy w wieku od 26 do 40 lat oraz powyżej 60 lat. Niżej warunki życia oceniają najmłodsze osoby w wieku od 18 do 25 lat. Takie dane oznaczają lepsze warunki życia w mieście Białosłiwie niż na obszarze wiejskim Gminy. Problemy sygnalizują także młode osoby mieszkające na terenie Gminy Białosłiwie. Być może oferta poza edukacyjna dla młodzieży w obrębie Gminy nie spełnia oczekiwań młodych mieszkańców, którzy wyraźnie gorzej oceniają warunki życia w Gminie Białosłiwie, niż pozostali mieszkańcy.

Rysunek 10. Czy jest Pani/Pan zadowolony(a) z warunków życia w Gminie Białośliwie? (N=100, w%)

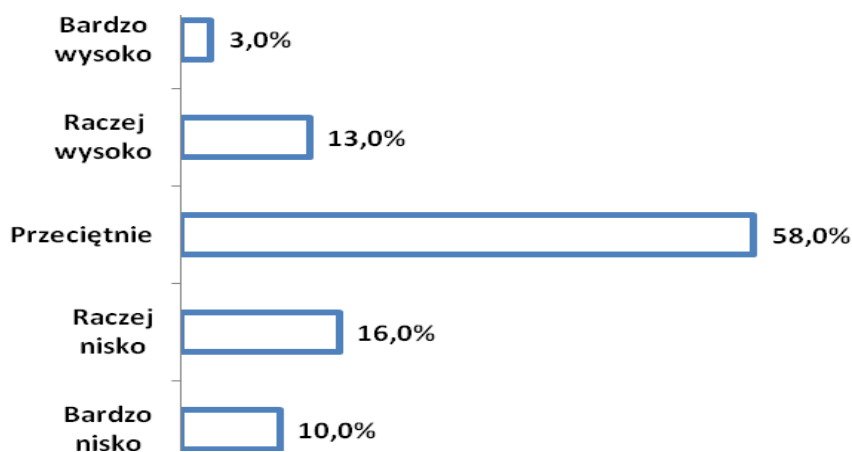
Jakość życia w Gminie Białośliwie została oceniona przez mieszkańców wysoko lub bardzo wysoko. Większość badanych – łącznie 73,0% uważa, że Gmina Białośliwie jest dobrym miejscem do życia, w tym 57,0% ankietowanych wskazało odpowiedź „raczej tak”, natomiast 16,0% „zdecydowanie tak”. Należy zwrócić uwagę, iż 18,0% mieszkańców Gminy Białośliwie uważa, że Gmina nie jest dobrym miejscem do życia. Odpowiedź „nie wiem / trudno powiedzieć” wskazało 5,0% ankietowanych.

Rysunek 5. Czy Gmina Białośliwie jest dobrym miejscem do życia? (N=100, w%)

Ocena warunków życia w Gminie Białosłowie pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.

Poza ogólną oceną warunków i jakością życia w Gminie Białosłowie uczestnicy badania dokonali także oceny takich aspektów związanych z mieszkaniem na terenie Gminy jak: poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, jakość środowiska naturalnego, dostępność i jakość transportu zbiorowego, dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakość i dostępność do opieki zdrowotnej. Ocena poczucia bezpieczeństwa podlegała ocenie badanych według oceny od bardzo nisko do bardzo wysoko. Zgodnie z przedstawionymi danymi większość badanych mieszkańców Gminy Białosłowie 58,0% przeciętnie ocenia poczucie bezpieczeństwa w Gminie. Warto zaznaczyć, że 26,0% respondentów ocenia Gminę Białosłowie nisko lub bardzo nisko pod względem bezpieczeństwa mieszkańców. Natomiast wysoko lub bardzo wysoko poczucie bezpieczeństwa na terenie Gminy oceniło 16,0% respondentów. Takie dane oznaczają konieczność podjęcia działań, które zmierzać będą do wzrostu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Gminy Białosłowie.

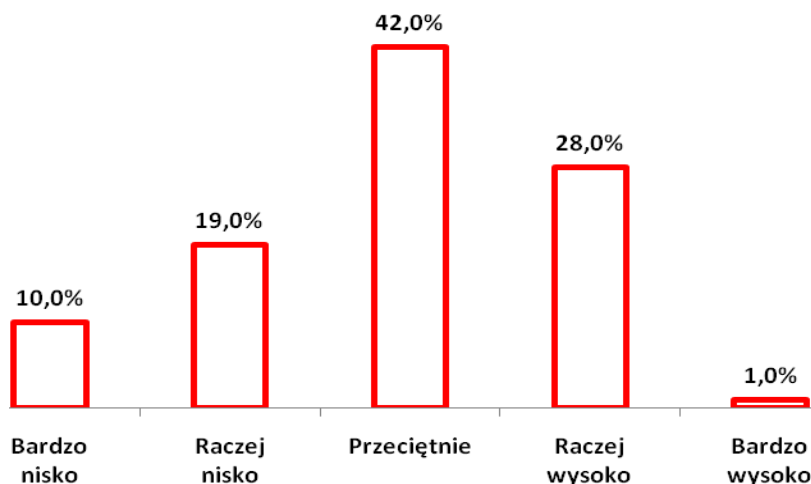
Rysunek 13. Ocena warunków życia w Gminie Białosłowie pod względem bezpieczeństwa mieszkańców. (N=100, w%)

Badani mieszkańcy Gminy Białosłowie przeciętnie ocenili Gminę pod względem jakości środowiska naturalnego. Największy odsetek badanych respondentów – 42,0% przeciętnie oceniło ten aspekt warunków życia w Gminie. Według danych łącznie 29,0% uczestników badania ocenia stan środowiska przyrodniczego w Gminie Białosłowie wysoko lub bardzo wysoko. Negatywne opinie na temat jakości środowiska naturalnego w Gminie Białosłowie wskazało łącznie także 29,0% badanych respondentów. Przedstawione dane oznaczają,

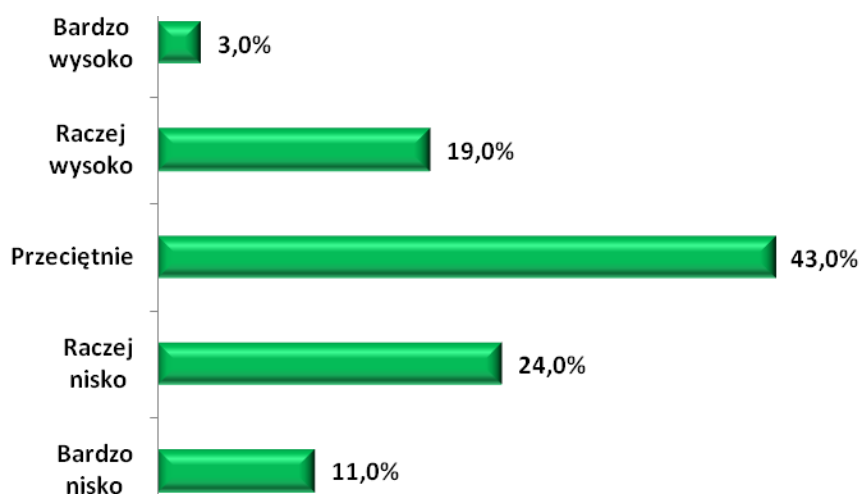
konieczność realizacji działań i inicjatyw, które zmierzać będą do poprawy jakości środowiska naturalnego na terenie Gminy Białosłiwie.

Rysunek 6. Ocena warunków życia w Gminie Białosłiwie pod względem jakości środowiska naturalnego. (N=100, w%)

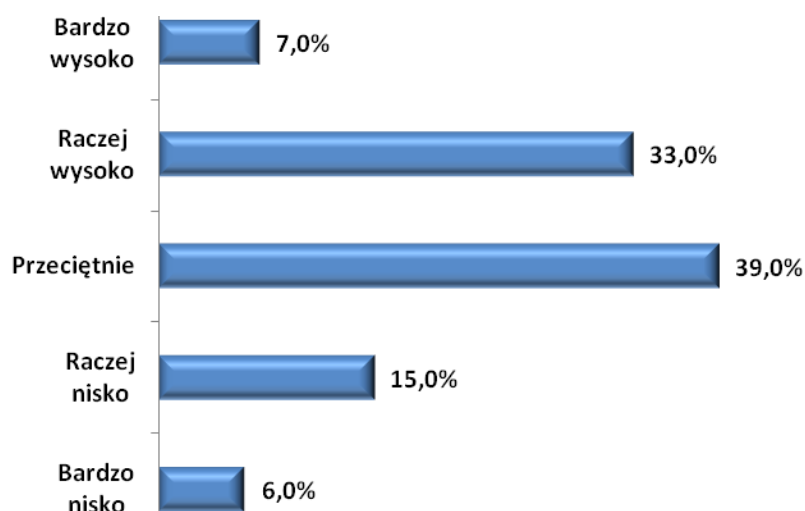
Dostępność i jakość transportu zbiorowego w Gminie Białosłiwie oceniona została także przeciętnie. Największy odsetek badanych respondentów łącznie – 43,0% wskazało przeciętną ocenę dotyczącą dostępności i jakości transportu zbiorowego. Część ankietowanych mieszkańców Gminy Białosłiwie – 35,0% nisko oceniło analizowany aspekt związany z warunkami życia na terenie Gminy. Pozytywnie możliwości poruszania się w obrębie Gminy Białosłiwie za pomocą komunikacji zbiorowej oceniło łącznie 22,0% respondentów.

Rysunek 7. Ocena warunków życia w Gminie Białosłiwie pod względem dostępności i jakości transportu zbiorowego (N=100, w%)

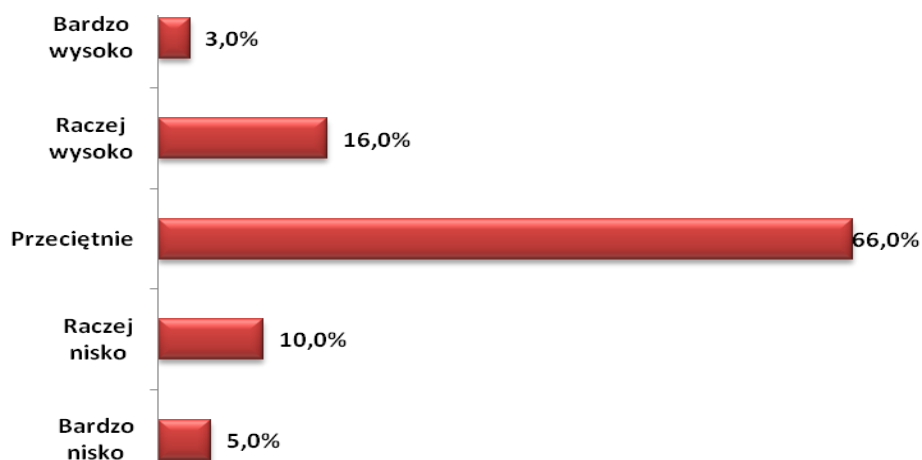

Badani mieszkańcy Gminy Białosłowie relatywnie dobrze oceniają możliwość korzystania z terenów zielonych i rekreacyjnych na terenie Gminy Białosłowie. Według pozyskanych danych łącznie 40,0% respondentów wysoko lub bardzo wysoko ocenia obecność terenów zielonych i rekreacyjnych. Przeciętną ocenę wskazało 39,0% badanych. Negatywnie warunki życia w Gminie z punktu widzenia dostępności do terenów rekreacyjnych i terenów zielonych oceniło łącznie 21,0% badanych.

Rysunek 8. Ocena warunków życia w Gminie Białosłowie pod względem dostępności terenów zielonych, rekreacyjnych (N=100, w%)

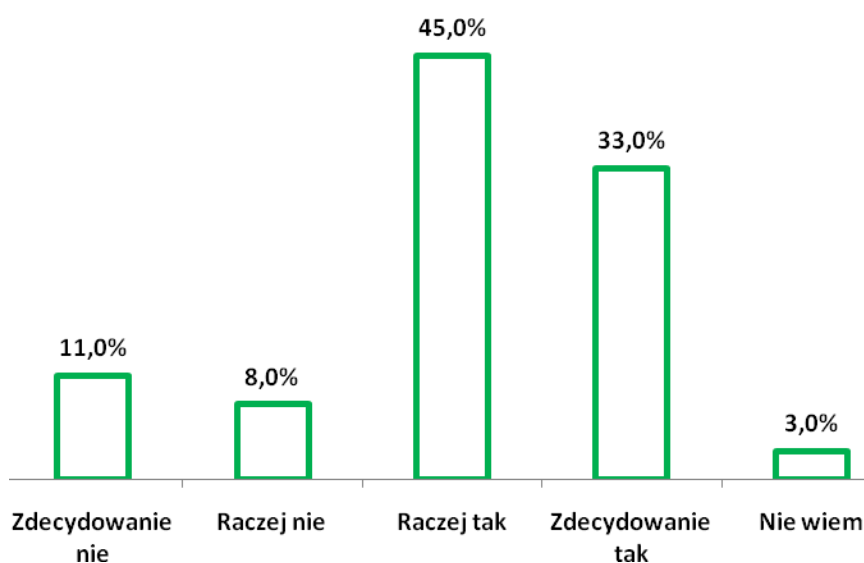

Badani mieszkańcy Gminy Białosłowie przeciętnie ocenili jakość i dostępność do powszechnej opieki zdrowotnej. Zgodnie z prezentowanymi danymi największy odsetek ankietowanych 66,0% przeciętnie ocenia możliwość skorzystania z opieki zdrowotnej na terenie Gminy Białosłowie. Dobrze ten aspekt oceniło łącznie jedynie 19,0% respondentów, natomiast 15,0% badanych nisko oceniło dostępność do lekarzy w Gminie Białosłowie. Takie dane oznaczają, że w tym aspekcie konieczne jest podjęcie działań, które zmierzać będą do upowszechnienia dostępności do publicznej opieki zdrowotnej na terenie Gminy Białosłowie.

Rysunek 9. Ocena warunków życia w Gminie Białośliwie pod względem jakości i dostępności do opieki zdrowotnej (N=100, w%)

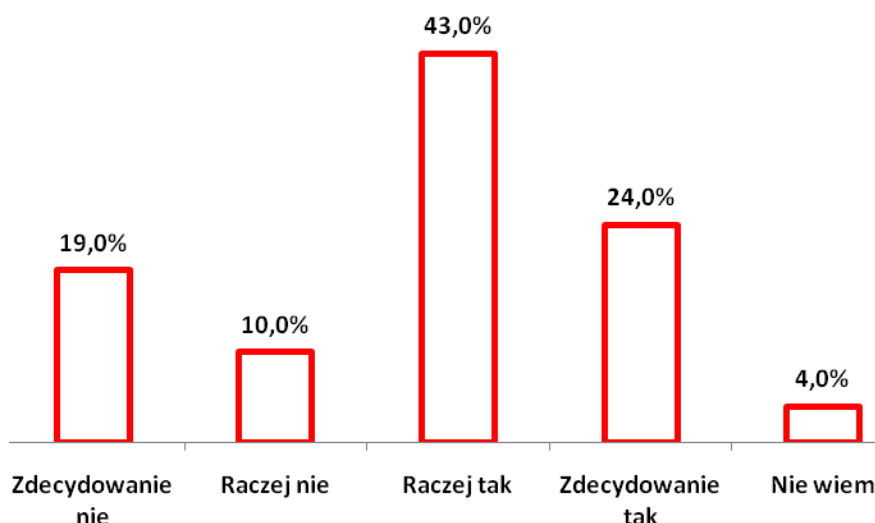
Stopień partycypacji mieszkańców w życiu społecznym

Mieszkańcy Gminy Białośliwie interesują się tym co dzieje się na terenie Gminy. Według pozyskanych danych większość ankietowanych biorących udział w badaniu – 78,0% wskazało pozytywne oceny potwierdzające zainteresowanie sprawami lokalnymi. Część badanych mieszkańców – 19,0% nie interesuje się wydarzeniami lokalnymi. Brak zdania w tym temacie wskazało 3,0% ankietowanych. Wyniki potwierdzają dużą aktywność mieszkańców i zainteresowanie wydarzeniami, które mają miejsce na terenie Gminy Białośliwie.

Rysunek 10. Czy interesuje się Pan/Pani tym co dzieje się na terenie Gminy Białośliwie? (N=100, w%)

Władze Gminy zdaniem badanych mieszkańców Gminy Białosłiwie w odpowiedni sposób przekazują informacje o działaniach, które są podejmowane przez administrację samorządową. Większość uczestników badania – łącznie 67,0% czuje się dobrze poinformowana o działaniach i projektach inicjowanych przez władze Gminy Białosłiwie. Deficyt w zakresie wiedzy o podejmowanych działaniach przez władze lokalne wskazało łącznie 29,0% respondentów. Pomimo znacznego odsetka pozytywnych odpowiedzi, które świadczą o odpowiednim informowaniu o wszelkich działaniach, które mają miejsce na terenie Gminy Białosłiwie, należy zwrócić uwagę, iż część mieszkańców zgłasza uwagi o braku takich informacji. W przypadku podejmowania wszelkich działań przez władze lokalne należy uwzględnić różne kanały komunikacji z mieszkańcami uwzględniające ich znaczne zróżnicowanie ze względu na wiek czy też miejsce zamieszkania.

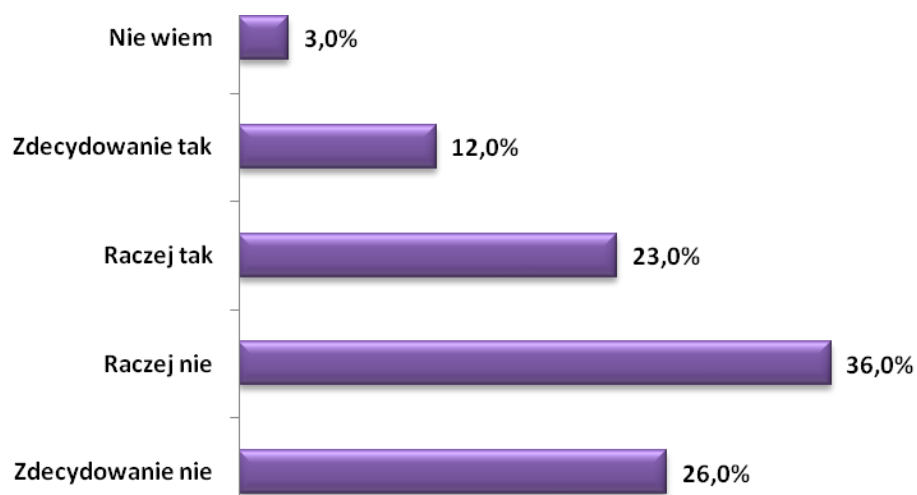
Rysunek 11. Czy czuje się Pan/Pani dobrze poinformowany/poinformowana o działaniach podejmowanych i realizowanych przez władze Gminy/miasta? (N=100, w%)

Niewątpliwym problemem, który został zdiagnozowany podczas badania jest brak lub znikoma możliwość wpływu mieszkańców Gminy Białosłiwie na działania podejmowane przez władze lokalne. Taką opinię wyraziło łącznie 62,0% badanych mieszkańców Gminy Białosłiwie. Prezentowane dane oznaczają, że większość mieszkańców nie ma poczucia wpływu i inspirowania określonych działań, które realizowane byłyby przez władze lokalne. W związku z powyższym zasadne wydaje się wprowadzenie działań, które umożliwią mieszkańcom dyskusję i bezpośredni wpływ na podejmowane decyzje przez władze lokalne oraz skuteczny system konsultowania decyzji z mieszkańcami Gminy Białosłiwie. Część

mieszkańców łącznie 35,0% badanych uważa, że mieszkańcy mają możliwość decydowania i wpływania na decyzje podejmowane przez władze lokalne.

Rysunek 12. Czy Pani/Pana zdaniem mieszkańcy gminy/miasta mają duży wpływ na decyzje podejmowane przez władze lokalne? (N=100, w%)

Uczestników badania zapytano także, które obszary powinny być priorytetowo realizowane przez władze lokalne. Poniższe wskazania stanowią przesłankę do realizacji określonych programów. Analizując rozkład udzielonych odpowiedzi wynika, że mieszkańcy oczekują przede wszystkim realizacji zadań związanych z: organizacją zajęć pozalekcyjnych dla dzieci – 35% wskazań, rozwojem gospodarczym i pozyskiwaniem zewnętrznych środków wpływających na wzrost koniunktury gospodarczej w gminie – 29,0%, inwestycjami w sport rekreację, kulturę fizyczną oraz turystykę – 28,0% wskazań, rozbudową lub przebudową istniejącej infrastruktury drogowej lub budową całkowicie nowej infrastruktury – 26,0% wskazań. Znaczny odsetek badanych mieszkańców Gminy Białosłowie – 25,0%, uważa, że priorytetem powinna być także oświata i opieka przedszkolna, działalność instytucji kultury – 23,0% oraz rozwój świetlic w Gminie Białosłowie – 21,0%. Pozostałe dziedziny, które powinny być szczegółowo wspierane przez władze lokalne przedstawione zostały na wykresie. Warto zauważyć, iż każdy z badanych mógł wskazać kilka priorytetowych obszarów wymagających interwencji władz lokalnych, dlatego suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

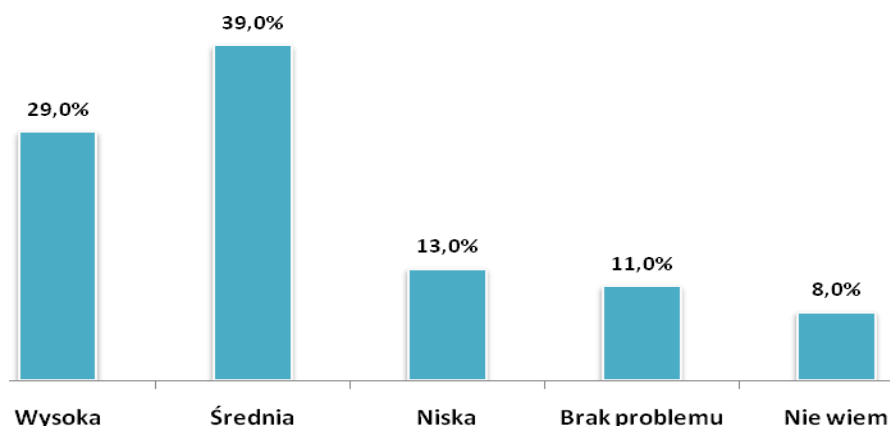
Rysunek 13. Które dziedziny Pana/Pani zdaniem powinny być szczególnie wspierane i priorytetowo realizowane przez władze lokalne. (N=100, w%)

Problem uzależnień na terenie Gminy Białośliwie.

Zdaniem największej grupy badanych respondentów na terenie Gminy Białośliwie skala problemu uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz innych uzależnień jest przeciętna – średnia. Taką odpowiedź wskazało 39,0% badanych osób. Jako wysoki, problem uzależnień zdefiniowało aż 29,0% respondentów. Nisko skalę problemu oceniło 13,0% badanych, natomiast brak problemu wymieniło – 11,0% ankietowanych. Brak wiedzy w tym temacie wskazało 8,0% badanych mieszkańców Gminy Białośliwie. Reasumując zdaniem badanych problem uzależnień w Gminie Białośliwie występuje a jego skala jest relatywnie wysoka.

Rysunek 15. Jaka jest skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) na terenie Gminy Białośliwie? (N=100, w%).

Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Białosłiwie.

Jednym z kluczowych elementów diagnozy problemów społecznych występujących na terenie Gminy Białosłiwie było określenie występowania poszczególnych zjawisk w obrębie Gminy. Respondentom uczestniczącym w badaniu przedstawiono listę 14 problemów społecznych, które mogą występować na terenie Gminy Białosłiwie. Każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie trzy najważniejsze problemy społeczne, które ich zdaniem występują na terenie Gminy. Ze względu na możliwość wskazania większej liczby odpowiedzi suma prezentowanych problemów społecznych nie jest równa 100%. Zgodnie z prezentowanymi danymi najważniejszymi problemami społecznymi zdaniem połowy badanych mieszkańców Gminy Białosłiwie jest alkoholizm oraz bezrobocie. Bezrobocie jest problemem, który występuje na terenie Gminy i któremu badani przypisali wysoką rangę. Bezrobocie jest to problem, który jest katalizatorem wielu innych problemów społecznych. Wymienione problemy wskazało odpowiednio 52,0% oraz 50,0% badanych. Bardzo ważnymi problemami, które wskazało po 34,0% badanych są: trudna sytuacja ludzi starszych, niezaradność życiowa części mieszkańców Gminy Białosłiwie oraz problemy mieszkaniowe. Warto zwrócić uwagę, iż zdaniem osób badanych istotnymi problemami społecznymi, które występują na terenie Gminy Białosłiwie są również: ubóstwo – 22,0% oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych także 22,0% wskazań. Pozostałe problemy występujące na terenie Gminy Białosłiwie przedstawiono na poniższym wykresie. Każda z badanych osób mogła wskazać kilka problemów dlatego suma przedstawionych odpowiedzi jest większa 100%.

Rysunek 14. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Białosłiwie. (N=100, w%)

Problemy rodzin z dziećmi w Gminie Białosłiwie

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze problemy, z którymi borykają się rodziny z dziećmi mieszkające na terenie Gminy Białosłiwie. Każda z badanych osób mogła wskazać maksymalnie trzy dominujące problemy, stąd też suma udzielonych odpowiedzi jest większa niż 100%. Najważniejszym problemem jest brak lub ograniczona możliwość korzystania z placówek zapewniających opiekę dzieciom do lat 3 i przedszkolnej. Deficyt instytucjonalnych formy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie Gminy Białosłiwie jest problemem, który utrudnia aktywizację zawodową jednego z rodziców i uniemożliwia zapewnienie równowagi pomiędzy życiem rodzinnym i zawodowym. Problem niewystarczającej liczby placówek sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 wskazała blisko połowa ankietowanych osób – 60,0%. Zdaniem badanych mieszkańców Gminy Białosłiwie inne ważne problemy dotyczące rodziny z dziećmi to także: niewystarczająca oferta organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie Gminy Białosłiwie. Analizowany problem wskazało 43,0% badanych oraz ograniczony dostęp rodziców do poradnictwa specjalistycznego – 41,0% wskazań. Istotnym problemem jest także brak mieszkania lub trudne warunki mieszkaniowe rodzin z dziećmi – 34,0% odpowiedzi. Pozostałe trudności, które spotykają rodziny z dziećmi na terenie Gminy Białosłiwie

przedstawione zostały na wykresie. Suma prezentowanych odpowiedzi ze względu na możliwość wskazania kilku problemów nie jest równa 100%.

Rysunek 15. Problemy społeczne dotyczące rodziny z dziećmi na terenie Gminy Białosłiwie. (N=100, w%)

Problemy osób niepełnosprawnych w Gminie Białosłiwie

Kolejna ważna kwestia, która została analizowana podczas badania mieszkańców dotyczyła problemów, które spotykają osoby niepełnosprawne w Gminie Białosłiwie. Zdaniem mieszkańców Gminy Białosłiwie najważniejszy problem, który dotyka osób niepełnosprawnych to przede wszystkim: ograniczony dostęp do rehabilitacji usprawniającej – 58,0% wskazań oraz trudności w podjęciu odpowiedniego zatrudnienia – 57,0% wskazań. Równie istotne problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Białosłiwie to także: bariery architektoniczne w miejscach publicznych – 40,0% wskazań oraz utrudniony dostęp do korzystania ze środków transportu – 35,0%. Wymienione problemy wymienił największy odsetek respondentów, pozostałe przedstawiono na umieszczonym poniżej wykresie. Tytułem uzupełnienia należy zwrócić uwagę, iż każdy z badanych mógł wskazać maksymalnie trzy odpowiedzi, dlatego suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

Rysunek 16. Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Białosłowie. (N=100, w%)

Problemy osób starszych w Gminie Białosłowie

Osoby starsze – seniorzy mieszkający na terenie Gminy Białosłowie, zdaniem uczestników badania spotykają się z wieloma problemami i trudnościami w codziennym funkcjonowaniu. Najważniejsze problemy to przede wszystkim: niskie dochody – ubóstwo osób starszych – 64,0% opinii oraz samotność osób starszych – 55,0% wskazań. Znaczna grupa respondentów – 43,0% uznała, że ważnym problemem dotyczącym osób starszych mieszkających w Gminie Białosłowie jest ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów. Istotną barierą utrudniającą pełną partycypację seniorów w życiu społecznym jest także niepełnosprawność oraz schorzenia wieku starszego – 39,0% oraz ograniczony dostęp do do usług rehabilitacyjnych – 37,0%. Wszystkie problemy, które zdaniem badanych mieszkańców dotyczą seniorów przedstawiono na umieszczonym wykresie. Ze względu na możliwość wskazania maksymalnie trzech odpowiedzi suma nie jest równa 100%.

Rysunek 17. Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie Gminy Białosłowie. (N=100, w%)

Problemy dzieci i młodzieży w Gminie Białosłowie

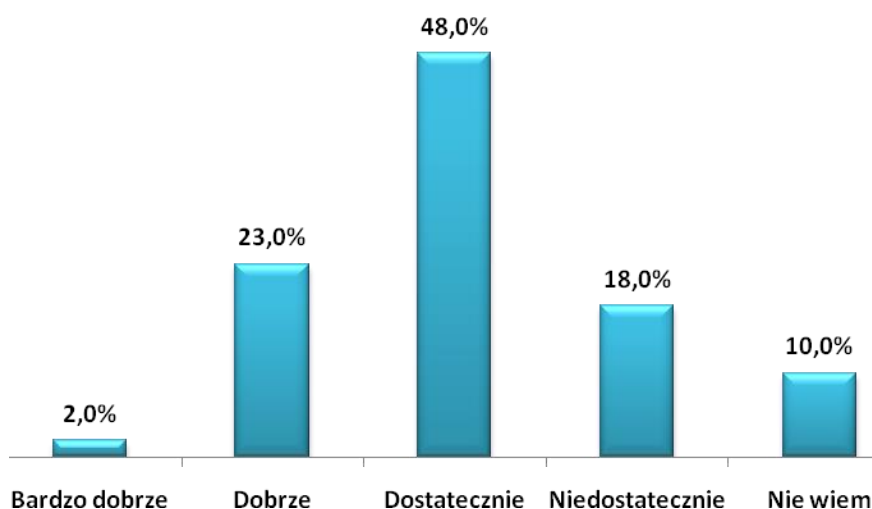
Szczegółowej analizie poddano także negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, które mieszkańcy dostrzegają na terenie Gminy Białosłowie. Głównymi problemami społecznymi obserwowanymi wśród dzieci i młodzieży są: alkohol i papierowy – 59,0% odpowiedzi, bezproduktywne spędzanie wolnego czasu przez młodzież – 46,0%, brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież także 46,0% wskazań oraz brak pozytywnych wzorców – autorytetów – 43,0%. Mieszkańcy Gminy Białosłowie uważają, że problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży generowane są także przez zaniedbania wychowawcze – 28,0% wskazań. Pozostałe problemy dzieci i młodzieży zaprezentowano na wykresie. Podobnie jak w przypadku wcześniejszych pytań każdy z respondentów mógł wymienić maksymalnie trzy odpowiedzi dlatego suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

Rysunek 18. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie Gminy Białośliwie. (N=100, w%)

Ocena stopnia zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców Gminy Białośliwie.

Respondenci uczestniczący w badaniu dokonali także oceny działań i zaangażowania władz lokalnych i jednostek administracji publicznej w rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie Gminy Białośliwie. Zgodnie z przedstawionymi danymi ankietowani przeciętnie oceniają działania inicjowane i podejmowane przez jednostki administracji publicznej w celu minimalizowania i przeciwdziałania problemom społecznym występującym na terenie Gminy Białośliwie. Przeciętną – dostateczną ocenę wskazała blisko połowa badanych mieszkańców – 48,0%. Dobrze lub bardzo dobrze działania oceniło łącznie 25,0% respondentów. Niedostateczną ocenę wymieniło 28,0% badanych. Takie wyniki oznaczają przeciętną ocenę działań, które podejmowane są w celu niwelowania pojawiających się problemów społecznych i trudności w zakresie integracji społecznej. Odsetek przeciętnych i niedostatecznych ocen powinien stanowić przesłankę do podejmowania kolejnych działań ukierunkowanych na optymalizację działań zmierzających do pełniejszego i adekwatnego działania na rzecz przeciwdziałania problemom społecznym.

Rysunek 19. Ocena stopnia zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców Gminy Białosłiwie. (N=100, w%)

Propozycje działań, które powinien podejmować samorząd lokalny w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych.

Ostatnim z elementów diagnozy problemów społecznych dokonanej przez mieszkańców Gminy Białosłiwie było wskazanie przez badanych mieszkańców działań, które powinien podejmować samorząd lokalny w celu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie. W celu określenia priorytetowych działań uczestnikom badania przedstawiono listę działań, z których badani wskazywali najważniejsze. Zgodnie z przedstawionymi danymi najważniejsze działania powinny koncentrować się przede wszystkim na poprawie dostępności do opieki medycznej, lekarzy specjalistów, rehabilitacji, wprowadzenie gminnych profilaktycznych programów zdrowotnych. Takie działania popiera aż 45,0% respondentów. Jest to jasny i czytelny sygnał dotyczący oczekiwanych potrzeb mieszkańców. Mieszkańcy postulowali także wprowadzenie działań zmierzających do poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych – mieszkania chronione, zniesienie barier architektonicznych także 24,0% wskazań, poprawa bezpieczeństwa i ładu publicznego poprzez usprawnienie działania Policji (zwiększenie liczby patroli i/lub monitoring wizyjny miejsc niebezpiecznych) – 24,0% oraz aktywizacja społeczna ludzi starszych – np. organizacja Dziennego Domu Pomocy – 23,0%. Kolejny problem, który był już wcześniej sygnalizowany dotyczy zbyt małej liczby mieszkań. Mieszkańcy postulowali zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych / komunalnych / readaptacyjnych. Taką propozycję

wskazało 21,0% respondentów. Mieszkańcy zwrócili uwagę na konieczność organizowanie szkoleń/kursów umożliwiających podniesienie/zmianę kwalifikacji zawodowych absolwentów, osób poszukujących pracy pod kątem dostosowania ich do potrzeb rynku pracy – 21,0% oraz utworzenie klubu integracji społecznej – jako elementu eliminowania zjawiska wykluczenia społecznego – 19,0% wskazań. Pozostałe działania uszeregowane według rangi przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 16. Jakie działania powinien podjąć samorząd lokalny w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy Białośliwie. (N=100, w%)

	Procent
Poprawa dostępności do opieki medycznej, w tym specjalistycznej, wprowadzenie gminnych profilaktycznych programów zdrowotnych	45,0%
Poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych – mieszkania chronione, zniesienie barier architektonicznych	24,0%
Poprawę bezpieczeństwa i ładu publicznego poprzez usprawnienie działania Policji (zwiększenie liczby patroli i/lub monitoring wizyjny miejsc niebezpiecznych)	24,0%
Aktywizację społeczną ludzi starszych – np. organizacja Dziennego Domu Pomocy	23,0%
Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych / komunalnych	21,0%
Organizowanie szkoleń/kursów umożliwiających podniesienie/zmianę kwalifikacji zawodowych absolwentów, osób poszukujących pracy pod kątem dostosowania ich do potrzeb rynku pracy	21,0%
Utworzenie klubu integracji społecznej – jako elementu eliminowania zjawiska wykluczenia społecznego	19,0%
Ograniczanie bezrobocia poprzez działania wspierające tworzenie miejsc pracy	18,0%
Działania zmierzające do poprawy estetyki gminy	16,0%
Uruchamianie lokalnych programów wspierania mieszkańców (np. stypendia dla uzdolnionych dzieci i młodzieży)	15,0%
Prowadzenie polityki proinwestycyjnej, mającej na celu przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych (krajowych i zagranicznych) oraz pomoc potencjalnym podmiotom w procesie rejestracji firmy	15,0%
Inwestycje w infrastrukturę (drogową, wodociągową, kanalizacyjną, inną)	15,0%
Przeciwdziałanie tzw. emigracji zarobkowej	14,0%
Zwiększenie pomocy bezpośredniej osobom najuboższym (finansowej lub rzeczowej)	13,0%
Rozwój kultury, rozrywki, sportu i rekreacji	13,0%

Rozbudowa bazy turystycznej na terenie gminy (np. ścieżki rowerowe, edukacyjne) i promocja regionu	13,0%
Tworzenie przyjaznych warunków na terenie gminy dla działalności organizacji pozarządowych zajmujących się udzielaniem wsparcia rodzinie	10,0%
Podjęcie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych poświęconych patologiom społecznym, przestępczości i ich skutkom (akcje, kampanie)	10,0%
Przeciwdziałanie bezdomności – np. uruchomienie noclegowni	8,0%
Wsparcie pracodawców oraz przedsiębiorczości (doradztwo, szkolenia itp.)	7,0%
Wsparcie inicjatyw obywatelskich (fundacji czy stowarzyszeń prowadzących działalność niezarobkową)	6,0%

VII. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białośliwie na lata 2017 – 2025.

STRATEGIA nazywamy zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągnięcia jakiegoś wyznaczonego celu.

Celem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Białośliwie jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przewyciężenia określonych problemów społecznych. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych zastanych wynikających ze specyfiki Gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Białośliwie pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w Gminie. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2017 – 2025 co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Przedstawionych w Strategii propozycji częściowych działań możliwych do zrealizowania w ramach poszczególnych celów głównych nie należy traktować, jako rejestru zadań do wykonania. Mają one znaczenie inspiracji i wskazań, w jakim kierunku powinno być planowanie operacyjne przy realizacji celów strategicznych. Z tego względu propozycje programów są przedstawione skrótowo, w sposób szkicowy, jako zarys programów, które należy dopiero rozwinąć i nadać formę projektu.

Do wyznaczenia celów strategicznych (głównych obszarów działania), które stanowią najważniejsze problemy społeczne w Gminie Białośliwie wymagające interwencji wykorzystano wiele źródeł. Podstawę do wypracowania celów strategicznych, celów szczegółowych oraz kierunków działań stanowiły zarówno dane statystyczne, między innymi informacje o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Białośliwie, wyniki badań społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Białośliwie oraz informacje od pracowników jednostek, które będą w późniejszych etapach realizowali przyjętą strategię oraz osób mających na co dzień kontakt z potencjalnymi beneficjentami. Wyłonione zagadnienia zostały pogrupowane w obszary problemowe i oszacowane pod względem natężenia ich występowania i znaczenia dla sytuacji społecznej w Gminie.

Na podstawie powyższej metodologii tworzenia części programowej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2017 – 2025* przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w Gminie. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy powinny być: wspieranie rodzin, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, bezrobociu, ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz niepełnosprawność i osoby starsze. Ujęcie w Strategii instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, jako realizatorów poszczególnych zadań określonych w celach strategicznych nie wymagało przeprowadzenia konsultacji. Realizacja zadań została określona w regulaminach i Statutach poszczególnych jednostek.

Plan wdrażania Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Białosłowie prezentuje się następująco:

Wdrażanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2017 - 2025* opierać będzie na realizacji trzech celach strategicznych:

1. CEL STRATEGICZNY

Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w Gminie Białosłowie.

2. CEL STRATEGICZNY

Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy Białosłowie.

3. CEL STRATEGICZNY

Wspieranie rodzin i dzieci w Gminie Białosłowie

4. CEL STRATEGICZNY

Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej oraz zjawisku wykluczenia społecznego w Gminie Białosłowie

5. CEL STRATEGICZNY

Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych w Gminie Białosłowie

CEL STRATEGICZNY: Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w Gminie Białosławie.

1.1. Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w Gminie Białosławie.

Kierunki działań:

- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej niezbędnej do zapewnienia właściwej egzystencji osób dotkniętych problemem ubóstwa.
- ✓ Mobilizowanie i motywowanie do aktywności społecznej.
- ✓ Zwiększenie środków na pomoc społeczną ukierunkowaną na pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa.
- ✓ Organizowanie akcji społecznych i włączenie organizacji pozarządowych i stowarzyszeń do działań ukierunkowanych na pozyskiwanie i przekazywanie potrzebującym żywności, odzieży, środków czystości oraz artykułów gospodarstwa domowego.
- ✓ Wspieranie i pomoc w rozwijaniu wolontariatu, jako formy pomocy na rzecz osób potrzebujących.
- ✓ Tworzenie i wspieranie grup samopomocowych przez osoby i rodziny dotknięte lub zagrożone ubóstwem.
- ✓ Umożliwianie większej dostępności do fachowej i rzetelnej pomocy: medycznej, prawnej, doradczej.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Gminy Białosławie do wspierania działań zmierzających do ograniczenia zjawiska ubóstwa na terenie Gminy.
- ✓ Promowanie alternatywnych źródeł dochodu wśród rolników.
- ✓ Promowanie odnawialnych źródeł energii.

1.2. Cel szczegółowy: Stworzenie systemu pomocy skoncentrowanej na osobach i rodzinach dotkniętych ubóstwem w Gminie Białosławie.

Kierunki działań:

- ✓ Analizowanie przyczyn ubóstwa i minimalizowanie ich źródeł.
- ✓ Objęcie opieką pedagogiczno-psychologiczną dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem.
- ✓ Propagowanie wśród osób ubogich alternatywnych sposobów życia.

- ✓ Prezentowanie i uczenie postaw aktywności i przedsiębiorczości osób ubogich.
- ✓ Stworzenie centrum informacji o organizacjach i instytucjach świadczących pomoc osobom i rodzinom dotkniętym ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem i przemocą.
- ✓ Tworzenie mieszkań socjalnych oraz chronionych.
- ✓ Współpraca z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, rolnikami i samorządem lokalnym na rzecz ograniczenia ubóstwa.
- ✓ Stała współpraca z instytucjami publicznymi takimi jak: szkoły, biblioteka, Urząd Miejski w Białosławiu.
- ✓ Prowadzenie akcji prozdrowotnych i promowanie zdrowego trybu życia.
- ✓ Prowadzenie i wspieranie akcji i działań edukacyjnych, kulturalnych i sportowych na rzecz mieszkańców Gminy Białosławie.
- ✓ Wspieranie akcji poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców Gminy.
- ✓ Wspieranie oddolnych inicjatyw lokalnych.
- ✓ Rewitalizacja społeczna mieszkańców Gminy

1.3. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do wychodzenia z bezdomności i przeciwdziałania utrwalania się stanu ubóstwa Gminie Białosławie.

Kierunki działań:

- ✓ Monitorowanie zjawiska bezdomności na terenie Gminy.
- ✓ Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez zapewnienie schronienia, pracę socjalną, działania osłonowe, reintegrację społeczną i zawodową.
- ✓ Dążenie do poprawy sytuacji mieszkaniowej, w tym tworzenie mieszkań socjalnych, chronionych, readaptacyjnych lub interwencyjnych.
- ✓ Wzmacnianie kompetencji w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami.
- ✓ Analizowanie przyczyn ubóstwa i minimalizowanie ich źródeł.
- ✓ Prezentowanie i uczenie postaw aktywności i przedsiębiorczości osób i rodzin.
- ✓ Współpraca z organizacjami pozarządowymi i samorządem lokalnym i innymi podmiotami na rzecz ograniczania ubóstwa i bezdomności.
- ✓ Tworzenie i realizacja programów na rzecz pomocy i aktywizacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem.

- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.
- ✓ Rewitalizacja społeczna mieszkańców Gminy Białosłiwie.

2. CEL STRATEGICZNY: Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy Białosłiwie.

2.1. Cel szczegółowy: Integracja, reintegracja i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, przeciwdziałanie skutkom bezrobocia.

Kierunki działań:

- ✓ Bieżące monitorowanie i analizowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pile.
- ✓ Zatrudnianie osób bezrobotnych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pile w celu redukcji zjawiska bezrobocia i aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Białosłiwie.
- ✓ Przygotowanie, realizowanie lub współorganizowanie oraz uczestnictwo w projektach (w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej) przyczyniających się do aktywizacji osób bezrobotnych z terenu Gminy Białosłiwie.
- ✓ Rozwój form i narzędzi aktywnego wsparcia, które sprzyjać będą aktywizacji zawodowej oraz przyczynią się do wzrostu kwalifikacji osób bezrobotnych będących w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.
- ✓ Zwiększenie dostępności do ofert pracy, upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy oraz usługach oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Pile.
- ✓ Promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy Białosłiwie.
- ✓ Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.
- ✓ Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez zapewnienie schronienia, pracę socjalną, działania osłonowe, reintegrację społeczną i zawodową.

- ✓ Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Gminy Białosłowie do aktywnego wspierania działań zmierzających do integracji zawodowej osób bezrobotnych oraz przeciwdziałania skutkom bezrobocia.

2.2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków.

Kierunki działań:

- ✓ Bieżące monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pile w celu redukcji zjawiska długotrwałego bezrobocia i aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Białosłowie.
- ✓ Przygotowanie, realizowanie lub współorganizowanie oraz uczestnictwo w projektach (w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej) przyczyniających się do aktywizacji osób bezrobotnych z terenu Gminy Białosłowie.
- ✓ Zabezpieczenie pomocy materialnej osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem.
- ✓ Tworzenie nowych i rozwój istniejących podmiotów ekonomii społecznej prowadzących proces reintegracji społecznej i zawodowej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- ✓ Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych oraz indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Gminy Białosłowie do aktywnego wspierania działań zmierzających do ograniczania skutków wykluczenia społecznego.

3. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie rodzin i dzieci w Gminie Białosławie

3.1. Cel szczegółowy: Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem poprzez prowadzenie działań wspierających, informacyjnych i promocyjnych.

Kierunki działań:

- ✓ Zapewnienie możliwie pełnego dostępu do różnych form wspierających rodzinę w tym osobom i rodzinom planujących urodzenie dziecka.
- ✓ Podniesienie poziomu funkcjonowania rodzin w zakresie opieki i wychowania dzieci poprzez prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.
- ✓ Systematyczna praca socjalna z rodziną.
- ✓ Organizacja spotkań i różnych form edukacji w formie „szkoły dla rodziców”.
- ✓ Wsparcie rodziny w rozpoznawaniu talentów i właściwym wyborze ścieżki kształcenia dzieci.
- ✓ Podejmowanie kompleksowych działań wspierających dzieci i rodziny celem odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych.
- ✓ Tworzenie grup samopomocowych i wolontariatu dla rodzin niezaradnych, z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
- ✓ Udzielanie pomocy finansowej wynikającej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych .
- ✓ Promowanie i wzmacnianie pozytywnego wizerunku funkcjonowania rodziny poprzez działania o charakterze promocyjnym, sportowym edukacyjnym i integracyjnym (kampanie społeczne, imprezy, pikniki, eventy, miejskie programy sportowo-rekreacyjne).

3.2. Cel szczegółowy: Stwarzanie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewyciężenia sytuacji kryzysowych przez rodziny oraz poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

Kierunki działań:

- ✓ Intensyfikacja pomocy udzielanej przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, zwłaszcza rodzinom zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem w pieczy zastępczej.
- ✓ Organizowanie w zależności od potrzeb, pomocy ze strony rodzin wspierających, wolontariuszy oraz grup samopomocowych.
- ✓ Realizacja i tworzenie zintegrowanych programów wsparcia dla rodzin w pełnieniu funkcji wychowawczo - opiekuńczej i socjalnej.
- ✓ Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym terapii i mediacji rodzinnych.
- ✓ Rozwój sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej.
- ✓ Rozwijanie działań mających na celu wspieranie rodziców w powrocie na rynek pracy, szczególnie samotnie wychowujących dzieci.

4. CEL STRATEGICZNY: Przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w Gminie Białosłowie.

4.1. Cel szczegółowy: Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej.

Kierunki działań:

- ✓ Zwiększanie dostępności do terapii uzależnień dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, w tym szczególnie od alkoholu poprzez współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białosłowie.
- ✓ Wzmocnienie oddziaływań profilaktycznych i prewencyjnych w sferze przemocy w rodzinie, w tym poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Białosłowie i procedurę „Niebieskiej Karty”.
- ✓ Zabezpieczenie niezbędnych środków na pomoc społeczną ukierunkowaną na wsparcie osób i rodzin dotkniętym problemem przemocy w rodzinie.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Gminy Białosłowie do wspierania działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
- ✓ Tworzenie i realizacja programów profilaktyczno- edukacyjno - informacyjnych.
- ✓ Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla rodzin/osób dotkniętych przemocą i osób stosujących przemoc w rodzinie.
- ✓ Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem.
- ✓ Organizacja akcji lokalnych lub udział w ogólnokrajowych kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.2. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Kierunki działań:

- ✓ Rozwijanie edukacji publicznej mającej na celu informowanie o społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych skutkach związanych z używaniem alkoholu.
- ✓ Promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji.

4.3. Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.

Kierunki działań:

- ✓ Wspieranie istniejących lokalnych programów mających na celu zintensyfikowanie działań profilaktycznych, kontrolnych skierowanych na ograniczenie popytu na napoje alkoholowe.
- ✓ Wspieranie działań edukacyjnych w zakresie wdrażania skutecznych programów profilaktycznych w pracy z młodzieżą.
- ✓ Wspieranie programów edukacyjnych skierowanych do rodziców mających na celu zaangażowanie ich w oddziaływania profilaktyczne wobec dzieci.
- ✓ Wspieranie programów profilaktyczno – interwencyjnych zaadresowanych do dzieci i młodzieży oraz do grup ryzyka.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń do promowania działań z zakresu rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Białosławie.

5. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych w Gminie Białosłowie.

5.1. Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w Gminie Białosłowie.

Kierunki działań:

- ✓ Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.
- ✓ Inicjowanie działań na rzecz rozwoju usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- ✓ Ułatwianie dostępu do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych.
- ✓ Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby i rodziny opiekujące się nimi.
- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom lub opiekunom przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłowie.
- ✓ Inicjowanie działań w zakresie tworzenia sprzyjających warunków do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym w warunkach pracy chronionej lub Zakładzie Aktywizacji Zawodowej itp.
- ✓ Inicjowanie i realizacja projektów oraz programów na rzecz osób niepełnosprawnych nieaktywnych zawodowo.
- ✓ Stworzenie możliwości korzystania z usług specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych w tym pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej.
- ✓ Tworzenie i organizacja środowiskowych form wsparcia i integracji w tym w środowiskowym domu samopomocy.
- ✓ Tworzenie warunków do powstawania domów czasowego pobytu m.in. mieszkań chronionych oraz projektów modernizacji mieszkań i rewitalizacji celem lepszego dostosowania przestrzeni do potrzeb niepełnosprawnych.
- ✓ Podejmowanie działań przy współpracy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie likwidacji barier transportowych.
- ✓ Rewitalizacja przestrzeni użyteczności publicznej celem lepszego dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- ✓ Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

5.2. Cel szczegółowy: Rozwój i budowa systemu wsparcia dla osób starszych w Gminie Białosłiwie.

Kierunki działań:

- ✓ Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym tego wymagających przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie.
- ✓ Zwiększenie możliwości korzystania z usług opiekuńczych przez osoby starsze w miejscu zamieszkania.
- ✓ Podjęcie działań umożliwiających wdrożenie innowacyjnych form opieki i pomocy w miejscu zamieszkania jak m.in. projekt systemu teleopieki, „obiadów na kółkach”, domowej opieki medycznej i rehabilitacyjnej.
- ✓ Promowanie i wspieranie wolontariatu, będącego formą integracji społecznej dla osób starszych.
- ✓ Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć i warsztatów.
- ✓ Powołanie Dziennego Domu Seniora.
- ✓ Podjęcie działań wspierających rodziny w sprawowaniu opieki dziennej nad osobami zależnymi poprzez utworzenie Dziennego Domu Opieki w Białosłiwie.
- ✓ Podejmowanie współpracy z samorządem gminnym, powiatowym, organizacjami pozarządowymi i kościelnymi działającymi na rzecz osób starszych w celu kreowania polityki senioralnej w Gminie Białosłiwie.
- ✓ Doksztalcanie kadr pomocy społecznej, pracowników instytucji i wolontariuszy w zakresie wspierania osób starszych.

VIII. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2017-2025.

1. CEL STRATEGICZNY: PRZECIWDZIAŁANIE POWSTAWANIU ZJAWISKA UBÓSTWA W GMINIE BIAŁOSŁOWIE.

1.1. Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w Gminie Białosłowie.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosłowie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Urząd Gminy w Białosłowie Organizacje pozarządowe Polski Czerwony Krzyż Bank Żywności Caritas Placówki oświatowe Służba zdrowia</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>
--

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba rodzin objętych wsparciem.
- ✓ Liczba osób uczestniczących w programie.
- ✓ Poziom zaspokojenia potrzeb do wysokości kryteriów ustawowych
- ✓ Liczba udzielonych porad medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych i rodzinnych.
- ✓ Liczba przygotowanych i wydanych posiłków.
- ✓ Liczba wydanych paczek żywnościowych.
- ✓ Liczba grup samopomocowych.
- ✓ Liczba wolontariuszy.

1.2. Cel szczegółowy: Stworzenie systemu pomocy skoncentrowanej na osobach i rodzinach dotkniętych ubóstwem w Gminie Białosłiwie.

<p><u>Koordinator:</u> GOPS w Białosłiwie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Urząd Gminy w Białosłiwie Organizacje pozarządowe Polski Czerwony Krzyż Bank Żywności Caritas Placówki oświatowe Służba zdrowia</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>
--

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Poziom zaspokojenia potrzeb do wysokości kryteriów ustawowych.
- ✓ Liczba udzielonych porad medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych i rodzinnych.
- ✓ Liczba przygotowanych i wydanych posiłków.
- ✓ Liczba wydanych paczek żywnościowych.

1.3. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do wychodzenia z bezdomności i przeciwdziałania utrwalaniu się stanu ubóstwa Gminie Białosłiwie.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosłiwie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Urząd Gminy w Białosłiwie Organizacje pozarządowe Polski Czerwony Krzyż Bank Żywności Caritas Placówki oświatowe Służba zdrowia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Państwa. Środki zewnętrzne. Fundusze UE.</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba osób bezdomnych.
- ✓ Liczba wizyt u osób bezdomnych.
- ✓ Liczba udzielonych noclegów osobom bezdomnym.
- ✓ Liczba stworzonych programów.
- ✓ Liczba mieszkań socjalnych, chronionych, readaptacyjnych oraz interwencyjnych.
- ✓ Liczba warsztatów, liczba spotkań, liczba analiz.

2. CEL STRATEGICZNY: Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy Białosłiwie.

2.1. Cel szczegółowy: Integracja, reintegracja i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, przeciwdziałanie skutkom bezrobocia.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosłiwie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Powiatowy Urząd Pracy w Pile Urząd Gminy w Białosłiwie Organizacje pozarządowe Spółdzielnie socjalne</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zrealizowanych programów.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach programu/projektu.
- ✓ Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z form wsparcia.
- ✓ Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową GOPS.
- ✓ Liczba kontraktów socjalnych.
- ✓ Liczba indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.
- ✓ Liczba wspólnych działań i inicjatyw.

2.2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białośliwiu</p> <p><u>Realizatorzy</u> Powiatowy Urząd Pracy w Pile Urząd Gminy w Białośliwiu Organizacje pozarządowe</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zrealizowanych programów.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach programu/projektu.
- ✓ Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z form wsparcia.
- ✓ Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową GOPS.
- ✓ Liczba kontraktów socjalnych.
- ✓ Liczba indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.
- ✓ Liczba wspólnych działań i inicjatyw.

3. CEL STRATEGICZNY: WSPIERANIE RODZIN I DZIECI W GMINIE BIAŁOSŁAWIE

3.1. Cel szczegółowy: Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem poprzez prowadzenie działań wspierających, informacyjnych i promocyjnych.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosławie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Urząd Gminy w Białosławie Służba zdrowia Specjalistyczne placówki zdrowotne Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba rodzin objętych wsparciem.
- ✓ Liczba osób uczestniczących w programie.
- ✓ Liczba udzielonych porad medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych i rodzinnych.
- ✓ Liczba przygotowanych materiałów promocyjno – edukacyjnych.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii.
- ✓ Liczba imprez, festynów.
- ✓ Liczba grup samopomocowych.
- ✓ Liczba wolontariuszy.

3.2. Stwarzanie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewyciężenia sytuacji kryzysowych przez rodziny oraz poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

<p><u>Koordinator:</u> GOPS w Białosłiwie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Sądy rodzinne Kuratorzy sądowi Placówki oświatowe Poradnie psychologiczno – pedagogiczne Organizacje pozarządowe</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.
- ✓ Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
- ✓ Liczba zawartych kontraktów socjalnych.
- ✓ Liczba rodzin wspierających.
- ✓ Liczba rodzin klientów GOPS współpracująca z rodzinami wspierającymi.
- ✓ Liczba programów.
- ✓ Liczba udzielonych porad medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych i rodzinnych.
- ✓ Liczba warsztatów.

4. CEL STRATEGICZNY: PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ ZJAWISKU WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO W GMINIE BIAŁOŚLIWIE.

4.1. Cel szczegółowy: Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosłiwie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Zespół Interdyscyplinarny Gminy Białosłiwie Urząd Gminy w Białosłiwie Służba zdrowia Organizacje pozarządowe Policja</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba założonych Niebieskich Kart
- ✓ Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu.
- ✓ Liczba osób objętych pomocą - Grup Roboczych.
- ✓ Liczba interwencji w związku z przemocą.
- ✓ Liczba osób korzystających z terapii.
- ✓ Liczba podmiotów udzielających wsparcia.
- ✓ Liczba udzielonych porad.
- ✓ Liczba osób, którym udzielono pomocy.
- ✓ Wysokość środków.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń.
- ✓ Liczba spotkań.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.

- ✓ Liczba opracowanych materiałów edukacyjno – informacyjnych.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii.

4.2. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Koordynator:
GOPS w Białośliwiu

Realizatorzy
Placówki oświatowe
Poradnie psychologiczno – pedagogiczne
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Urząd Gminy w Białośliwiu
Służba zdrowia
Organizacje pozarządowe
Policja

Źródła finansowania:
Budżet Gminy
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2017-2025

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba osób objętych pomocą - Grup Roboczych.
- ✓ Liczba osób korzystających z terapii.
- ✓ Liczba podmiotów udzielających wsparcia.
- ✓ Liczba udzielonych porad.
- ✓ Liczba osób, którym udzielono pomocy.
- ✓ Wysokość środków.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń.
- ✓ Liczba spotkań.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.

- ✓ Liczba opracowanych materiałów edukacyjno – informacyjnych.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii.

4.3. Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosłiwie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Placówki oświatowe Poradnie psychologiczno – pedagogiczne Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Urząd Gminy w Białosłiwie Służba zdrowia Organizacje pozarządowe Policja</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba udzielonych porad.
- ✓ Liczba osób, którym udzielono pomocy.
- ✓ Wysokość środków.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń.
- ✓ Liczba spotkań.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.
- ✓ Liczba opracowanych materiałów edukacyjno – informacyjnych.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii.

5. **CEL STRATEGICZNY: WSPIERANIE I AKTYWIZACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH W GMINIE BIAŁOSŁIWIE.**

5.1. **Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w Gminie Białosłiwie.**

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosłiwie</p> <p><u>Realizatorzy</u> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Urząd Gminy w Białosłiwie Organizacje pozarządowe Służba zdrowia Specjalistyczne placówki zdrowotne</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Państwa. Środki zewnętrzne. Fundusze UE.</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>
--

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba akcji społecznych.
- ✓ Liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych.
- ✓ Liczba podjętych inicjatyw.
- ✓ Liczba udzielonych porad.
- ✓ Liczba usług opiekuńczych.
- ✓ Liczba osób korzystających z dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w związku z indywidualnymi potrzebami.
- ✓ Liczba usług specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych.
- ✓ Liczba asystentów osoby niepełnosprawnej.
- ✓ Liczba stworzonych form integracji i wsparcia.
- ✓ Liczba mieszkań chronionych.
- ✓ Liczba zlikwidowanych barier transportowych.
- ✓ Liczba dokonanych ułatwień dla osób niepełnosprawnych w przestrzeni miejskiej.

5.2. Cel szczegółowy: Rozwój i budowa systemu wsparcia dla osób starszych w Gminie Białosławie.

<p><u>Koordynator:</u> GOPS w Białosławiu</p> <p><u>Realizatorzy</u> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Urząd Gminy w Białosławiu Organizacje pozarządowe Służba zdrowia Specjalistyczne placówki zdrowotne</p> <p><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Państwa. Środki zewnętrzne. Fundusze UE.</p> <p><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2017-2025</p>
--

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba seniorów korzystających z pomocy GOPS w Białosławiu.
- ✓ Liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych.
- ✓ Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.
- ✓ Liczba podejmowanych inicjatyw i działań.
- ✓ Liczba wolontariuszy.
- ✓ Liczba materiałów informacyjnych.
- ✓ Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych.
- ✓ Liczba spotkań integracyjno-towarzyskich.
- ✓ Liczba zajęć i warsztatów w Dziennym Domu Seniora.
- ✓ Liczba organizacji współpracujących.
- ✓ Liczba szkoleń.
- ✓ Liczba warsztatów.

VIII.1. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie .

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie. Zadaniem Ośrodka będzie nadzór nad wdrażaniem Strategii, koordynowanie działań związanych z realizacją Strategii oraz opracowywanie i zgłaszanie propozycji zmian, które należy wprowadzić w Strategii. Monitorowanie realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest poprzez coroczne składanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie sprawozdania z realizacji zadań wynikających z obowiązującej Strategii w dokumencie jakim jest Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

VIII. 2. Źródła finansowania.

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Białosłiwie na lata 2017-2025 będą: budżet Państwa, budżet Gminy Białosłiwie, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła.

Spis wykresów:

<i>Rysunek 1. Położenie Gminy Białosłowie w obrębie powiatu pilskiego. (źródło: www.Gminy.pl).....</i>	11
<i>Rysunek 2. Liczba mieszkańców Gminy Białosłowie w latach 2007 – 2016 r. (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....</i>	12
<i>Rysunek 3. Przyrost naturalny w Gminie Białosłowie w latach 2006 – 2015. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)</i>	13
<i>Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w Gminie Białosłowie w latach 2005-2015. (Opracowanie własne na podstawie danych GUS).....</i>	14
<i>Rysunek 5. Czy Gmina Białosłowie jest dobrym miejscem do życia? (N=100, w%)</i>	59
<i>Rysunek 6. Ocena warunków życia w Gminie Białosłowie pod względem jakości środowiska naturalnego. (N=100, w%).....</i>	61
<i>Rysunek 7. Ocena warunków życia w Gminie Białosłowie pod względem dostępności i jakości transportu zbiorowego (N=100, w%).....</i>	61
<i>Rysunek 8. Ocena warunków życia w Gminie Białosłowie pod względem dostępności terenów zielonych, rekreacyjnych (N=100, w%)</i>	62
<i>Rysunek 9. Ocena warunków życia w Gminie Białosłowie pod względem jakości i dostępności do opieki zdrowotnej (N=100, w%).....</i>	63
<i>Rysunek 10. Czy interesuje się Pan/Pani tym co dzieje się na terenie Gminy Białosłowie? (N=100, w%)</i>	63
<i>Rysunek 14. Czy czuje się Pan/Pani dobrze poinformowany/poinformowana o działaniach podejmowanych i realizowanych przez władze Gminy/miasta? (N=100, w%)</i>	64
<i>Rysunek 13. Czy Pani/Pana zdaniem mieszkańcy gminy/miasta mają duży wpływ na decyzje podejmowane przez władze lokalne? (N=100, w%).....</i>	65
<i>Rysunek 14. Które dziedziny Pana/Pani zdaniem powinny być szczególnie wspierane i priorytetowo realizowane przez władze lokalne. (N=100, w%)</i>	66
<i>Rysunek 17. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Białosłowie. (N=100, w%).....</i>	68
<i>Rysunek 18. Problemy społeczne dotyczące rodziny z dziećmi na terenie Gminy Białosłowie. (N=100, w%).....</i>	69
<i>Rysunek 19. Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Białosłowie. (N=100, w%).....</i>	70
<i>Rysunek 20. Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie Gminy Białosłowie. (N=100, w%).....</i>	71
<i>Rysunek 21. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie Gminy Białosłowie. (N=100, w%).....</i>	72
<i>Rysunek 22. Ocena stopnia zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców Gminy Białosłowie. (N=100, w%)</i>	73

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Białosłowie według miejscowości. Stan na 31.12.2015 r. (opracowanie na podstawie danych UG w Białosłowie)	12
Tabela 2. Ludność Gminy Białosłowie oraz powiatu pilskiego według kategorii. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	13
Tabela 3. Saldo migracji wewnętrznych w Gminie Białosłowie w latach 2010 – 2015. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	15
Tabela 4. Saldo migracji zagranicznych w Gminie Białosłowie w latach 2010 – 2014. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	15
Tabela 5. Przestępczość, wskaźnik dynamiki, wykrywalność przestępstw na terenie Gminy Białosłowie	27
Tabela 6. Branże i liczba podmiotów w Gminie Białosłowie na dzień 30.12.2016r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	29
Tabela 7. Przyczyny kwalifikujące się do świadczeń z pomocy społecznej w latach 2014 – 2016. Liczba rodzin. (opracowanie na podstawie danych GOPS Białosłowie)	46
Tabela 8. Liczba świadczeniobiorców w 2016 roku wg poszczególnych miejscowości Gminy Białosłowie	46
Tabela 9. Zestawienie tabelaryczne wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej w 2016 r.	47
Tabela 10. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń w 2016 roku.	52
Tabela 11. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz liczba świadczeń w 2016 roku.	53
Tabela 12. Wydatki na świadczenie wychowawcze oraz liczba świadczeń w 2016 roku.	54
Tabela 13. Wydatki GOPS Białosłowie w 2016 roku.	55
Tabela 14. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w latach 2013– 2016. (opracowanie na podstawie danych GOPS Białosłowie).....	56
Tabela 15. Charakterystyka badanej próby – płeć, wiek oraz grupa społeczno zawodowa respondentów. (N=100, w%)	58
Tabela 16. Jakie działania powinien podjąć samorząd lokalny w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy Białosłowie. (N=100, w%)	74